Czołgi za miedzą ❁ Wielkie trucie ❁ Bratobójca — jutro w „TYGODNIU"

Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego

GAZETA
Współczesna
Środa

DZIENNIK REGIONALNY Nr 83 (12 480) A, Cena 1000 zł BIAŁYSTOK, ŁOMŻA, SUWAŁKI 29 kwietnia 1992 r. Rity, Piotra, Angeliny

Złamanie absurdalnej ustawy nie byłoby niczym szczególnym, gdyby prawo łamano dla wszystkich

WÓDA i WŁADZA

Spragnieni nocni biesiadnicy potrafili wędrować z Wygody na ul. Lipową, aby w czynnym całą dobę „Non-stopie" nabyć upragnioną butelczynę.

Pozwolenie na handel alkoholem tym sklepie wygasło w końcu arca. Urząd Miejski w Białymoku nie przedłużył koncesji, motywując swoją decyzję niezgodnym z stawą z 1983 roku o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi położeniem sklepu. stawa mówi, iż punkt prowadzący rzedaż alkoholu powinien znajdować się w odległości nie mniejszej niż 100 m od placówek oświatowo-wychowawczych, ośrodków zdrowia, zakładów przemysłowo-produkcyjnych, dworców, obiektów kultu religijnego, sądów, plaż, kąpielisk itd.

W pobliżu „Non-stopu" usytuowany jest ośrodek zdrowia i cer-

Ciąg dalszy na str. 2

Na zasiłkach rodzinnych — 3 bln, na emeryturach i rentach 7,2 bln złotych

Przesunięcie terminu waloryzacji emerytur na grudzień, przyznanie prawa do zasiłków rodzinnych osobom nie ubezpieczonym, zrównanie praw do zasiłków chorobowych we wszystkich sektorach gospodarki, racjonalizacja wydatków na pomoc społeczną — to główne plany rządu w dziedzinie polityki socjalnej.

RZĄD OSZCZĘDZA

ZASIŁKI RODZINNE

Szef resortu pracy **Jerzy Kropiwnicki** określił nowe zasady ich przyznawania jako zmianę ustrojową. Prawo do ich pobierania uzyskałyby bowiem również osoby nie ubezpieczone. Zasiłki rodzinne — w myśl projektu — tracą więc charakter ubezpieczeń społecznych i (jako świadczenie socjalne) mają być przyznawane, jeżeli dochód na jedną osobę w rodzinie nie przekracza 60 proc. przeciętnego wynagrodzenia (w rodzinach rolniczych jak dotychczas — czyli poniżej 2 ha przeliczeniowych na osobę).

Zasiłki rodzinne byłyby wypłacane na dziecko do ukończenia szkoły średniej, dziecko z I lub II grupą inwalidzką — bez względu na jego wiek oraz na małżonka: wychowującego dziecko do lat 8, dotkniętego trwałym inwalidztwem, osiągającego dochody poniżej 25 proc. przeciętnego wynagrodzenia lub spełniającego wymogi wiekowe: 60 lat — kobieta i 65 lat — mężczyzna.

Wysokość zasiłków byłaby ustalana kwotowo (obecnie 164 tys. zł), a minister pracy w porozumieniu z ministrem finansów miałby prawo podnoszenia stawek. Zdaniem Kropiwnickiego ewentualna waloryzacja świadczeń będzie „weryfikowana możliwościami budżetu".

Według szacunków resortu pracy uprawnienia do zasiłku straci ok. 1,3 mln osób, a zyska — 600 tys. (głównie twórcy, osoby pracujące dorywczo i na zlecenie poniżej 30 dni — czyli dotychczas nie ubezpieczeni). Dzięki zmianom budżet państwa zaoszczędzi w II połowie br. ok. 3 bln zł. Ustawa miałaby obowiązywać od 1 maja br.

ZASIŁKI CHOROBOWE I OPIEKUŃCZE

Rządowy projekt przewiduje zrównanie w prawach do tych świadczeń pracowników sektora prywatnego i uspołecznionego. Do 35 dnia niezdolności do pracy w roku, zatrudniony zachowywałby prawo do wynagrodzenia (wypłaty z funduszy zakładów pracy), a od 36 dnia otrzymywałby zasiłek chorobowy z ZUS w wysokości co najmniej 80 proc. przeciętnego wynagrodzenia.

Uprawnienia do zasiłku w wysokości 100 proc. zachowałyby osoby, które uległy wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym oraz kobiety w ciąży.

Zasiłki opiekuńcze na chore dziecko przysługiwałyby do

Ciąg dalszy na str. 2

W języku narodowym

Nauka języka ojczystego mniejszości narodowych w Polsce może być prowadzona na wszystkich szczeblach oświaty od przedszkola do matury. Gwarantuje to podpisane niedawno przez ministra edukacji rozporządzenie do ustawy o systemie oświaty w sprawie warunków i form organizacji nauczania języków mniejszości.

Od nowego roku szkolnego będzie możliwe organizowanie przedszkoli z językiem narodowym mniejszości oraz dwujęzycznych — poinformowała **Melania Sobańska-Bondaruk** z MEN. Tam, gdzie zajęcia w języku ojczystym będą tylko w oddziałach dla 6-latków, wprowadza się także naukę języka polskiego w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

(PAP)

Przedstawiciel Austrii u wojewody

28 kwietnia gościem Wojewody Białostockiego **Stanisława Prutisa** był przedstawiciel Ambasady Austrii radca dr **Helmut Böck.**

Radcę interesowała struktura województwa białostockiego, problemy zagospodarowa-

Ciąg dalszy na str 2

☆ Przedstawiciele związku zawodowego rolnictwa „Samoobrona" zakończyli protest głodowy, prowadzony w siedzibie ministerstwa rolnictwa.

Nastąpiło to po rozmowach uczestników protestu w urzędzie prezydenta RP, podczas których powołano radę ds. wsi i rolnictwa z udziałem przedstawicieli kancelarii prezydenta, parlamentu oraz związku „Samoobrona".

pogoda

Zachmurzenie duże z większymi przejaśnieniami, przelotne opady deszczu, lokalnie możliwe burze, temperatura maksymalna od 13 do 15 st. C, minimalna od 5 do 7. Wiatr słaby i umiarkowany z kierunków południowych. Jutro. Miejscami opady deszczu, temperatury bez większych zmian. (jol)

TELEGRAMY

☆ **David Bogatin**, główny udziałowiec pierwszego Komercyjnego Banku S.A. w Lublinie, wydany organom wymiaru sprawiedliwości USA przez prokuratora generalnego RP, odleciał wczoraj do Nowego Jorku, konwojowany przez funkcjonariuszy policji amerykańskiej.

☆ Proces generałów **Władysława Ciastonia** i **Zenona Płatka** oskarżonych o kierowanie zabójstwem ks. **Jerzego Popieluszki** rozpocznie się 15 czerwca br. i trwać ma codziennie do 3 lipca — poinformowała rzecznik prasowy Sądu Wojewódzkiego w Warszawie **Dorota Rysińska.**

☆ O rozwoju stosunków Polski z Paktem Północnoatlantyckim oraz o bezpieczeństwie europejskim rozmawiali p.o. min. Obrony Narodowej **Romuald Szeremietiew** i przebywający w Polsce z trzydniową wizytą, naczelny dowódca Połączonych Sił Zbrojnych NATO w Europie gen. **John Galvin.**

☆ Szef URM min. **Wojciech Włodarczyk** powiedział, że pod koniec bm. minister Obrony Narodowej **Jan Parys** zakończy urlop i wróci do pracy.

(PAP)

„FAŁSZYWE" NAWOZY

Jeden z odbiorców, sprowadzających nawozy mineralne zza wschodniej granicy, dostarczył do zbadania próbkę mocznika. Po wykonaniu analizy okazało się, że jest to... saletra. Oprócz różnicy w składzie chemicznym i cenie, ten pierwszy używany jest często do nawożenia dolistnego roślin, podczas gdy drugi powoduje ich sparzenie.

RÓŻNE firmy, handlujące ze wschodnimi partnerami, w zamian za nasze towary otrzymują coraz częściej nawozy mineralne. Są one tańsze od krajowych. Do niedawna **nie były objęte kontrolą jakości.** Tylko nieliczni importerzy przywozili do **Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej** w **Białymstoku** próbki nawozów w celu oceny składu chemicznego. Nie zawsze są one dobrej jakości.

Na dostarczonych 27 próbek mocznika granulowanego, pięć nie odpowiadało normom, z 18 saletry amonowej aż sześć. Najczęstsze wady to zaniżenie zawartości czystego składnika, nadmierne zawilgocenie i nieodpowiednia granulacja.

Nie tak dawno uprawnienia do kontrolowania jakości nawozów uzyskała **Państwowa Inspekcja Skupu i Przetwórstwa Artykułów Rolnych w Białymstoku.** W tym miesiącu inspektorzy zjawili się w trzech spółkach woj. suwalskiego, które sprowadziły od wschodnich producentów ponad 4 tys. ton nawozów. **„Mirpol"** z **Augustowa** płacił 110 dolarów za tonę mocznika i 51—90 dol. za tonę saletry. Pozostałe spółki odbierały tylko saletrę. **„Dana"** z **Gołdapi** płaciła 42—52,5 dol., a **„Swanid"** z **Suwałk** już tylko 30 dol. za tonę. Spółki nie posiadają magazynów, stąd też nawozy trafiają bezpośrednio do rolników, którym saletrę oferowano po 800 tys.—1,3 mln zł za tonę, zaś mocznik po 1,4—1,6 mln.

Badania saletry wykonane w OSCh-R wypadły pozytywnie. **Mocznik natomiast zawierał mniej niż przewidują nasze normy czystego składnika.** (gs)

Ciąg dalszy ze str. 1

kiew. Instytucje te wydały opinie wręcz zalecające utrzymanie sprzedaży alkoholu w tym miejscu. Ich zdaniem dotychczasowa działalność placówki przyczyniła się do zaniku meliniarstwa w okolicy. Nocne patrole policji i prywatni ochroniarze pracujący na rzecz sklepu skutecznie wyeliminowali chuligańskie rozróby w jego pobliżu. Sklep finansuje wykonywanie drobnych usług na rzecz mieszkańców — sprzątanie klatek schodowych i oświetlenie pobliskich podwórek.

Wprawdzie sprzedaż alkoholu przynosiła gros dochodów, ale „Non-stop" to przede wszystkim szeroki asortyment artykułów spożywczych. Teraz przypuszczalnie nie będzie już sprzedaży całodobowej. Naczelnik

WÓDA i WŁADZA

Wydziału Administracyjnego Urzędu Miejskiego w Białymstoku — **Danuta Górnikiewicz** stwierdziła, że o nieprzedłużeniu koncesji zadecydowało nie tylko niezgodne z ustawą położenie, ale fakt usytuowania w sąsiedztwie placówki tej samej branży. W sierpniu ub.r. Urząd Wojewódzki w Białymstoku zalecił Wydziałowi Administracyjnemu UM wznowienie postępowania o cofnięcie zezwolenia. Powiadomiono o tym właścicieli sklepu „Non-stop". Wtedy postępowania nie wszczęto, lecz obecnie koncesji nie przedłużono.

Przy ul. Mazowieckiej właściciele sąsiadujących ze sobą budek z piwem psiocząa na siebie i na Urząd Miasta.

— Panie, cóż za bezhołowie w tym magistracie, żeby dawać pozwolenie na budki z piwem 50 m od siebie. Ale i tak wykoszę tego obok.

Młodzi akcjonariusze spółki DEO, zarządzającej trzema sklepami spożywczymi i hurtownią, podjęli się prowadzenia supermarketu przy ul. Berlinga 44, przejętego w drodze przetargu po SPOŁEM. Od wielu już lat w tym punkcie sprzedawano piwo. DEO zainwestowała pieniądze, wykonano szereg prac przygotowawczych m.in. projekt wnętrza i neonu, zamówiono wagi, kasy, maszyny chłodnicze itp. itd. Oferta DEO miała dotyczyć szerokiego asortymentu artykułów spożywczych, sprzedaż piwa tylko by ją wspomagała. Inwestycja miała pochłonąć 1,5 mld zł. Skończyło się na 20 mln strat. Powodem była odmowa wydania pozwolenia na handel alkoholem, nawet piwem.

Obecnie supermarketem przy ul. Berlina 44 zarządza MARCPOL. **Można w nim kupić napoje alkoholowe w ilościach detalicznych, Wydział Administracyjny UM zezwolenia na tego typu działalność nie wydał.** Danuta Górnikiewicz pozwoleniu na punkt przy ul. Berlinga 44 **podpisać nie mogła, gdyż jest on** usytuowany w odległości 90 m od Dziennego Domu Pomocy Społecznej.

— Każdorazowe odstąpienie od przepisów powoduje lawinę protestów — twierdzi pani naczelnik.

Nie podpisała również zgody na przedłużenie koncesji dla sklepu KĄSEK przy ul. Mickiewicza, gdyż nie spełnia ustawowego warunku stumetrowej odległości od... Ponadto sprzedaż alkoholu w tym miejscu spotkała się z licznymi protestami ze strony mieszkańców. **Lecz w sklepie przy ul. Mickiewicza napoje o procentowane można kupić. Zgodę na przedłużenie koncesji podpisała przewodnicząca Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi przy prezydencie Białegostoku — wiceprezydent Ewa Bończak-Kucharczyk. Złamanie absurdalnej, lecz wciąż obowiązującej ustawy nie byłoby niczym szczególnym, gdyby to odnosiło się do wszystkich w takim samym stopniu,** jak ma to miejsce np. w Warszawie. Tymczasem zrobienie wyjątku dla KĄSKA jest przykładem wybiórczego stosowania prawa. W tym też kontekście groteskowo zabrzmiał zamiar nieprzedłużenia zgody dla punktu przy ul. Mickiewicza w czerwcu br., gdy dotychczasowa koncesja ma wygasnąć. **Fakt ten potwierdza podejmowanie decyzji według kryteriów zaczerpniętych z powietrza.**

Zapytana o sposoby uzdrowienia obecnej sytuacji Danuta Górnikiewicz wskazała na **konieczność niezwłocznego uchwalenia nowej ustawy. Powinna ona operować zasadami adekwatnymi do wolnego rynku, tzn. bezwzględnie anulować „stumetrowy" przepis, powinny zaś być zachowane limity ilościowe wyznaczane co roku przez wojewodę. Koncesję przyznawano by dobrze prosperującym, dużym sklepom ogólnospożywczym z wydzielonym stoiskiem monopolowym.**

Obecne działania mają jedynie charakter zapobiegawczy. Przestrzeganie bezsensownej ustawy ma uchronić Urząd Miejski przed podejmowaniem trudnych decyzji i niezadowoleniem społecznym z tym związanym, lecz problemu nie rozwiązuje. Projekt zgłoszony 12.11.91 r. przez wiceminister Przemysłu i Handlu — **Małgorzatę Niepokulczycką** utknął w urzędowych szufladach. A handlowcom pozostaje przestrzeganie głupiego prawa lub bezprawie...

I tak białostocki POLMOS wybudował pawilon przy ul. Witosa. Od spółdzielni mieszkaniowej uzyskał zapewnienie, że w okolicy nie ma instytucji, której bliskość ograniczałaby handel alkoholem. Po rutynowej kontroli okazało się, że tuż obok znajduje się przedszkole i POLMOS pozwolenia nie dostał.

Natomiast sklep MARCPOL-u dwa tygodnie po wizycie kontrolerów z PIH-u nadal handluje alkoholem.

SŁAWOMIR WYSPIAŃSKI

RZĄD OSZCZĘDZA

Ciąg dalszy ze str. 1

60 dni w roku, w wysokości zasiłku chorobowego.

Zmiany nie powodują skutków finansowych dla budżetu państwa. Ustawa miałaby wejść w życie w połowie br.

EMERYTURY I RENTY

Ministerstwo Finansów zaproponowało przesunięcie terminu tegorocznej waloryzacji tych świadczeń z września na grudzień. Podwyższone emerytury i renty byłyby wypłacane od grudnia, bez wyrównania za poprzednie miesiące. Zmiany te przyniosłyby budżetowi państwa oszczędności rzędu 7,2 bln zł.

Projekt nowelizacji przepisów emerytalnych przewiduje również przyznanie Radzie Ministrów prawa decyzji, czy świadczenia emerytalno-rentowe byłyby waloryzowane w stopniu odpowiadającym pełnemu wzrostowi płac, czy też o niższy procent. Niepełna waloryzacja nie mogłaby być jednak niższa niż 91 proc. wzrostu płac.

Gdyby mechanizm ten był zastosowany w br., przy zachowaniu wrześniowego terminu waloryzacji, budżet państwa zyskałby 4,5—5 bln zł. Min. Kropiwnicki zapewnił jednak, że zmiany takie obowiązywałyby dopiero od stycznia 1993 r.

„Byłaby to decyzja niepopularna, ale lepszych rozwiązań nie znamy. Alternatywą jest uruchomienie procesów inflacyjnych" — stwierdził szef resortu pracy.

POMOC SPOŁECZNA

Rząd proponuje zachowanie kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania tej pomocy (dochód na osobę w rodzinie nie przekraczający najniższej emerytury, a w rodzinach rolniczych — 1,5 ha przeliczeniowego na osobę).

Zasiłek stały wynosiłby 28 proc. przeciętnego wynagrodzenia brutto, zasiłek okresowy — do 28 proc., a dodatek do zasiłku — 9 proc.

Uprawnienia do zasiłków zyskałyby osoby, które rezygnują z pracy zawodowej na rzecz wychowania dzieci wymagających stałej opieki.

ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE

W myśl projektu, 2 bln zł przeznaczone w budżecie na aktywne formy łagodzenia skutków bezrobocia (przekwalifikowania, roboty publiczne i interwencyjne, pożyczki na tworzenie nowych miejsc pracy) nie mogą być wykorzystane na inne cele, np. na zasiłki dla bezrobotnych. Na mocy porozumienia między gminą, a wojewodą środki te mogą być przekazane do dyspozycji gmin.

Rząd postuluje przyznanie pozostającym bez pracy absolwentom takich samych uprawnień do zasiłków, jakie mają inni bezrobotni (pobieranie przez 12 miesięcy).

Proponuje się pozbawienie prawa do zasiłku osób:

— płacących podatek obrotowy wyższy niż połowa najniższego wynagrodzenia;

— które odmówiły podjęcia pracy po raz pierwszy — na 3 miesiące, a po raz drugi — na stałe;

— „dożywotnio" osoby pobierające to świadczenie pod pretekstem udziału w kursach przyuczających do nowego zawodu. (PAP)

Przedstawiciele Austrii u wojewody

Ciąg dalszy ze str. 1

nia ziemi stanowiącej własność państwową, perspektywy rozwoju sektora turystycznego, kwestie sprawności na przejściach granicznych, a także koncepcja „Zielonych Płuc Polski" oraz jej rozszerzenia w ramach współpracy z państwami ościennymi b. ZSRR, ustalonej w niedawno podpisanej Deklaracji Wigierskiej.

EKSPRESEM

FUTRO, ZŁOTĄ BIŻUTERIĘ... magnetowid, dolary o łącznej wartości 600 mln zł niezwłocznie skradli z mieszkania przy ul. Stromej w Białymstoku.

CIĘŻKICH OBRAŻEŃ... doznał czteroletni chłopiec, który wtargnął na jezdnię al. Zwycięstwa w Olecku wprost pod koła fiata 126p. Chłopiec przebywa w szpitalu.

187 BUTELEK WÓDKI... papierosy i inne artykuły spożywcze o łącznej wartości 19 mln skradziono ze sklepu spożywczo-przemysłowego w Ławsku gm. Wąsosz. (jg)

Gratulujemy!

Prezydent RP **Lech Wałęsa** wręczył w Belwederze 66 nominacji profesorskich uczonym z całego kraju. Wśród wyróżnionych znalazła się **Walentyna Iwaszko-Krawczuk** z Akademii Medycznej w Białymstoku. Gratulujemy!

Dziś do wygrania 800 tys. zł!

KUPON SZCZĘŚLIWEJ SIÓDEMKI

8	2	5	6	4	3	3

Matury przed kuratorem nie będzie

W woj. suwalskim jest ich ponad cztery tysiące, w białostockim prawie pięć tysięcy, a w łomżyńskim około dwóch. Maturzyści liceów ogólnokształcących, techników i liceów zawodowych już 5 maja, we wtorek będą pisać sprawdziany z języka polskiego w środę z matematyki. Potem jeszcze czwartoklasistów z liceów z językiem białoruskim w Hajnówce i Bielsku Podlaskim i z językiem litewskim w Puńsku czeka egzamin z ich mowy narodowej. I krótka przerwa na przygotowanie się do egzaminów ustnych.

W tym roku po raz pierwszy można zdawać maturę poza szkołą macierzystą, a przed komisją utworzoną przez wojewódzkiego kuratora. Jak na razie w trzech naszych województwach nie znalazł się ani jeden chętny.

Zakupy z „GAZETĄ"

Dziś drukujemy drugi kupon firmowany przez Zakład Rzeźniczo-Masarski z Potoczyzny, producenta wysokiej jakości wyrobów wędliniarskich.

Komplet trzech kuponów należycie wypełnionych na kartkę pocztową wezmie udział w losowaniu trzech koszyków wędlin, które Zakład ufundował Czytelnikom. Wartość każdego koszyka 300 tys. złotych.

W losowaniu wezmą udział kartki z kuponami nadesłane do redakcji GAZETY do dnia 14.05. 1992 r. Wynik losowania podamy w magazynie TYDZIEŃ dnia 15 maja.

Koszyk wędlin można będzie odebrać od 18 maja w firmowym sklepie Zakładu w Monkach przy ul. Krzywej 4.

Zakład Rzeźniczo-Masarski w Potoczyźnie
Kupon 2
Współczesna

PZ

OKRĘGOWE PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU ZBOŻOWO-MŁYNARSKIEGO w Białymstoku informuje, że:

prowadzi skup zbóż po atrakcyjnych cenach:

- pszenica — do 120.000 zł/q
- jęczmień — do 95.000 zł/q
- żyto — do 72.000 zł/q
- owies kupujemy tylko do 1 maja br.

W elewatorach Bielsk Podlaski i Grajewo posiadamy w sprzedaży koncentrat wzbogacający węgiel w cenie 495.000 zł za 1 tonę.
UWAGA — do 5 maja sprzedaż z bonifikatą w cenie 450.000 zł/tonę. Bliższe informacje tel. B-stok 513-366, Łomża 45-86.

k 1565-1

ogłoszenia ekspresowe

STANCJA dziewczynom, Jaroszówka 39. g 4707-1

KRYCIE dachów, obróbki blacharskie 433-105. g 4725-1

MAZDA
Nowe mazdy 323, 626 sprzedaje, prowadzi serwis
— autoryzowany dealer
J. Chomoniuk
Białystok,
Al. 1000-lecia PP 17A,
tel. 75-33-70.
g 4721-1

Rejon Energetyczny Białystok przeprasza odbiorców energii elektrycznej za przerwy w dostawie, które nastąpią w dniu 5.05.1992 r. w godz. 8—14 w miejscowościach: Szaciły, Obrubniki, Kulikówka.
Bliższych informacji udziela Pogotowie Energetyczne tel. 991.
k 1591-1

Rejon Energetyczny Białystok przeprasza odbiorców energii elektrycznej za przerwy w dostawie, które wystąpią:
miasto Białystok:
dnia 4—6.05.92 r. godz. 8—15, w tym wyłączenie całodobowe; w dniu 5.05.92 r. do 6.05.92 r. do godziny 15.00 ulice: Nowowarszawska od Ciołkowskiego do Dojnowskiej.
Bliższych informacji udziela Pogotowie Energetyczne telefon: 991.
k 1397-1

Wokół SN-ów

„My uczennice Studium Nauczycielskiego w Białymstoku jesteśmy zbulwersowane decyzją pana ministra Stelmachowskiego dotyczącą likwidacji Studium Nauczycielskich. Chcemy ukończyć edukację cyklem sześcioletnim tak, jak nam zagwarantowano. Zostałyśmy oszukane. Prosimy o poparcie. Uczennice SN, ul. Złota 4. Białystok" — ulotka o takiej treści obiegła w ostatnich tygodniach nasze miasto.

Śmiercią naturalną?

MINISTER Edukacji Narodowej w podpisanym swoim rozporządzeniu podjął m.in. decyzję o likwidacji SN i przekształceniu ich w licea 4-letnie. Minister podjęcie jej argumentuje tym, że kształcenie nauczycieli na poziomie średnim należy do przeszłości. Wszędzie od kandydatów do tego zawodu wymaga się wykształcenia wyższego. Zwraca uwagę na fakt wchodzenia w okres niżu demograficznego i dochodzących do jego urzędu sygnałach o kłopotach z pracą dla przedszkolanek i specjalistek w zakresie nauczania początkowego. Profesor A. Stelmachowski uważa, że koszty przywracania nauki przez uczennice SN w liceach mogą sprawić im pewne trudności związane z uzupełnieniem programu, ale stwarza to jednocześnie większe możliwości na przyszłość.

Dyrektor Studium Nauczycielskiego — **Tadeusz Cybulski** o decyzji ministra powiadomił Komitet Rodzicielski i młodzież na początku kwietnia. Ze szkoły nikt nie chciał zrezygnować. Młodzież zaaprobowała propozycję dyrektora nauki w przyszłym liceum, ale z rozszerzonymi zajęciami z muzyki, plastyki i przedmiotów pedagogicznych. Projekt takiej siatki godzin dyrektor przesłał poprzez kuratorium do ministerstwa.

Kiedy rozmawia się z uczennicami SN w Białymstoku przy ul. Złotej 4 widać rozżalenie i gorycz płynącą z ich wypowiedzi. Były już praktycznie wszędzie: u przewodniczącego „Solidarności", u Kuratora Wojewódzkiego, u posła A. Małachowskiego, w białostockim Radiu, na ogólnopolskim zebraniu przedstawicieli SN-ów, pisały do Rzecznika Praw Obywatelskich. To, co zrobił minister, uważają za zerwanie pewnej umowy społecznej. W ogóle nikt nie spytał ich o zdanie, nie było z nimi żadnych konsultacji, decyzja podjęta z dnia na dzień zmienia całkowicie ich plany życiowe i to zupełnie niezależnie od nich. Faktycznie obecnie 4 i 5 klasy będą kończyły jeszcze naukę w SN, ale 1, a zwłaszcza 2 i 3 od września pójdą zupełnie nowym programem.

„Uważamy, że SN-y powinny umrzeć śmiercią naturalną — powiedziała w imieniu koleżanek **Katarzyna Gogga.** — Kto nam zagwarantuje, że będziemy mogły skończyć trzyletnie Kolegium Nauczycielskie, które ma powstać w Białymstoku, zwłaszcza że kształcić będzie ono specjalistów tylko w trzech dziedzinach: wychowania fizycznego, pedagogiki specjalnej i matematycznej".

Napięcie wokół sprawy rośnie. Być może dyrektorowi przyszłego liceum przy ulicy Złotej uda się stworzyć klerunek humanistyczno-artystyczny, być może jego uczennice będą mogły uczęszczać na znacznie ciekawsze ich zdaniem — zajęcia, niż inni licealiści, ale teraz wiedzą one tyle, że zabrano im coś, co chciały osiągnąć i zastanawiają się przede wszystkim nad tym, dlaczego właśnie w taki sposób.

JÓZEF BIEGAŃSKI

Zamknięte ulice

— Legionowa (od Kościoła Farnego do bramy Akademii Medycznej).

W związku z zamknięciem ww. ulic w godz. 13—14:

— **autobusy linii 3, 6, 16, 17, 102, 102 bis** będą wycofane z ul. Sienkiewicza na objazdową trasę: z skierowane trasą zastępczą w obu kierunkach ulicami: Wiejska — Zwierzyniecka — 11 Listopada — Świętojańska — Mickiewicza — Aleja Piłsudskiego — Sienkiewicza;

— **autobusy linii 3, 6, 16, 17, 102** będą kursowały trasą zastępczą: z ulicy Pałacowej na Al. Piłsudskiego — Sienkiewicza.

W związku z zamknięciem ww. ulic od godz. 13.15 do godz. 16:

— **autobusy linii 5** z ul. Pałacowej będą kierowane na Aleję Piłsudskiego — Sienkiewicza — Rynek Kościuszki i dalej stałą trasą;

— **autobusy linii 8** z ul. Pałacowej będą kierowane na Aleję Piłsudskiego — Sienkiewicza — Legionową i dalej stałą trasą;

— **autobusy linii 13, 14, 15** będą kursowały trasą zastępczą: z ulicy Pałacowej na Al. Piłsudskiego — Sienkiewicza.

— **autobusy linii 8** — będą wycofane z ul. Rynek Kościuszki — Legionowej — M. C. Skłodowskiej — i skierowane trasą zastępczą w obu kierunkach ulicami: Wiejska — Zwierzyniecka — 11 Listopada — Świętojańska — Mickiewicza — Pałacowa — Warszawska.

— **autobusy linii 19** będą kursowały trasą zastępczą w obu kierunkach z ul. Kopernika ul. Zwierzyniecką — 11 Listopada — Podlesna — Mickiewicza.

— **autobusy linii 2, 4, 5, 7, 21** będą kursować na trasie zastępczej przez Al. Piłsudskiego. W tym czasie nieczynne będą przystanki usytuowane na ul. Lipowej i ul. Rynek Kościuszki oraz na ul. Sienkiewicza przy barze „Stoneczny".

W związku z zamknięciem ww. ulic od godz. 13.15 do godz. 16:

— **autobusy linii 5** z ul. Pałacowej będą kierowane na Aleję Piłsudskiego — Sienkiewicza — Rynek Kościuszki i dalej stałą trasą;

— **autobusy linii 8** z ul. Pałacowej będą kierowane na Aleję Piłsudskiego — Sienkiewicza — Legionową i dalej stałą trasą;

— **autobusy linii 13, 14, 15** będą kursować Aleją Piłsudskiego — Sienkiewicza — Rynek Kościuszki i dalej stałymi trasami;

— **autobusy linii 19** z ul. Mickiewicza będą kursować Aleją Piłsudskiego — Sienkiewicza — Legionową i dalej stałą trasą;

— **autobusy linii 13, 14, 15** od ronda przy ul. Pałacowej będą kierowane na Aleję Piłsudskiego — Sienkiewicza i dalej stałymi trasami;

— **autobusy linii 4, 7** z ul. Mickiewicza będą kursować Aleją Piłsudskiego — Sienkiewicza — Rynek Kościuszki i dalej stałymi trasami.

W czasie zamknięcia nieczynne będą przystanki autobusowe usytuowane na ul. Rynek Kościuszki (przy Kinie „Ton"), na ul. Legionowej (przy parku) i na ul. Sienkiewicza przy ekspedycji (dotyczy linii 13, 14, 15).

Na trasach zastępczych będą obowiązywały wszystkie istniejące przystanki.

■ Poetyckim zapisem Mszy Świętej nazwał Waldemar Smaszcz niedawno opublikowany zbiór poezji Jerzego Binkowskiego pod tytułem „Wygnanie Boga". Pozycja, wyjątkowo starannie opracowana graficznie, ilustrowana przez Ryszarda Struńca, wydana została przez Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury. Jest to druga po „Akordzie" publikacja Jerzego Binkowskiego, znanego także jako reżysera teatralnego i psychologa.

Dziś w czytelni Biblioteki im. Łukasza Górnickiego o godz. 18.00 odbędzie się spotkanie z poezją Jerzego Binkowskiego, które poprowadzi Waldemar Smaszcz.

■ 20 kwietnia w sali Filharmonii Białostockiej wystąpi Genowefa Pigwa w nowym show. Nowy program, doborowy skład ka-

Reporter CZEKA NA CIEBIE

Codziennie w godz. 9—11 i 16—18 red. Jolanta Gadek przy tel. 232-41 oczekuje na sygnały od Czytelników

☆ — Co miesiąc mój mąż około dwudziestego udaje się do Urzędu Skarbowego przy ul. Świętojańskiej by uiścić podatek. Wraca stamtąd dosłownie z pianą na ustach. Tam się dzieją dosłownie dantejskie sceny, kłębi się tłum ludzi przy dwóch okienkach. Ulice obok urzędu obstawione są samochodami. Niesiemy im pieniądze w zębach, a oni nie mogą nawet w tych dniach oddelegować do okienek większej ilości pracownic — krzyczy do słuchawki zdenerwowana Czytelniczka.

— 20 każdego miesiąca upływa termin płatności podatków. Nic nie stoi na przeszkodzie, by podatnicy uiszczali opłaty nie tylko 18 czy 19 każdego miesiąca, lecz na przykład 2 czy 3. Naczelnik Urzędu Skarbowego na Świętojańskiej nie zwiększy ilości księgowych ani ilości okienek kasowych bo nie ma na to środków i jest to zbyteczne. Przecież podatnicy nie muszą wcale wpłacać pieniędzy w Urzędzie Skarbowym, mogą to robić również w banku bez dodatkowych opłat, na poczcie. Mogą też wpłacać pieniądze bezpośrednio na konto urzędu. Teoretycznie ktoś, kto wpłaca pieniądze 20, może dłużej obracać nimi niż ten, kto wpłaty dokona 5. Ale za to stoi w kolejce. Jest to kwestia wyboru — stwierdza dyrektor Izby Skarbowej w Białymstoku, **Wiesław Świstak.**

☆ — Z okazji Dnia Ziemi prowadzono badania dotyczące natężenia hałasu w różnych punktach miasta. Między innymi w punkcie przy zbiegu ulic Lipowej i Grochowej. Natomiast największy hałas jest przy naszym bloku — mówią mieszkańcy budynku nr 34 przy ul. Lipowej. — Przy naszym domu znajduje się przystanek autobusów linii 10, 5, 7, 4 Nie opodal jest skrzyżowanie ze światłami, często tworzą się korki ciągnące się aż do I Komisariatu. Kierowcy nie wyłączają silników, a my od strony ulicy mamy balkony.

— Badania te nie były sporadyczne, w miarę naszych możliwości finansowych prowadzimy ciągłe pomiary w śródmieściu, w okolicach domu nr 34 też — mówi Adam Czyżycki — pracownik Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku. — Niestety, nawet jeżeli rzeczywiście największy hałas jest akurat tam, nie oznacza to wcale, że przystanek zostanie zlikwidowany. Przecież trzeba byłoby przenieść go w inne miejsce i kolejni mieszkańcy podnieśliby krzyk. Duży hałas panuje na całej ul. Lipowej, istnieją projekty by zlikwidować na nieruch samochodowy. Ale co wtedy działoby się na ulicach sąsiednich, np. Alei Piłsudskiego? Niestety, za komfort mieszkania w centrum miasta trzeba płacić.

J. GADEK

W kilku wierszach

baretowy. Czwartek, godzina 17.30 i 20.00, sala Filharmonii Białostockiej.

■ „Wokół Szekspira" to tytuł kolejnej sesji Akademii Filmowej prezentowanej w kinie Forum. Obejrzymy siedem ekranizacji dzieł wybitnego dramaturga, zrealizowanych przez wybitnych reżyserów, z udziałem gwiazd kina. Niekiedy kontrowersyjne w stosunku do utartych poglądów na twórczość Szekspira, zawsze proponujące ciekawą interpretację psychologiczną i obyczajową, filmy te należą do klasyki kina światowego.

Sesja rozpocznie się w piątek emisją „Hamleta" L. Oliviera oraz „Falstafa" O. Wellesa. W sobotę „Henryk V" L. Oliviera i „Romeo i Julia" F. Zeffirelli. Natomiast w niedzielę „Tron we krwi" Kurosawy, „Henryk V" K. Branagha, „Tragedia Makbeta" R. Polańskiego.

Bliższych informacji na temat przebiegu można zasięgnąć w kinie Forum Legionowa 5, pok. 17, tel. 322-70 (b)

■ Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Choroszczy zaprasza na spotkanie z mgr. Jarosławem Parzywskiem, prezesem Białostockiego Towarzystwa Esperantystów, które odbędzie się 20 bm. o godz. 17.30 w kaplicy parafialnej w Choroszczy. (a)

Obchody 1 MAJA

Przed dwoma tygodniami powstał w Białymstoku Komitet Organizacyjny obchodów 1 Maja. W jego skład weszli działacze polityczni i związkowcy województwa białostockiego. Głównym celem szerokiego — jak twierdzą inicjatorzy — komitetu jest zorganizowanie w najbliższy piątek, 1 maja manifestacji. W opinii jednego z członków sztabu organizacyjnego, **Mirosława Hanusza nie** będzie to impreza w najmniejszym stopniu przypominająca nie tak dawne oficjalne galówki.

— 1 maja w polskiej tradycji był zawsze dniem protestu. I taki będzie w tym roku. Gdybyśmy wzięli do ręki którąś z pierwszomajowych odezw Piłsudskiego z początków naszego stulecia — mówi M. Hanusz — musiałoby okazać się, że z tamtymi manifestacjami łączy nas nie tylko tradycja, lecz również te postulaty. To ciekawe, ale historia wydaje się powtarzać.

Piątkowy wiec i manifestacja poprzedzone zostaną mszami w intencji bezrobotnych i świata pracy w prawosławnej cerkwi św. Mikołaja (godz. 9) i kościele Farnym (godz. 10). **Wiec, który odbyć się ma jak w roku poprzednim na ulicy Suraskiej przy Delikatesach planowany jest na godzinę 11.** Następnie uczestnicy mają przemaszerować ulicą Skłodowskiej do Zwierzyńca, gdzie zaplanowano wiele imprez, m.in. bieg uliczny i występy artystyczne.

Mirosław Hanusz zapytany, jakie organizacyjne tworzą Komitet Organizacyjny stwierdził, iż 1 Maja nie jest organizowany przez żadne partie.

— To jest symbol ponadpartyjny. Nie jest tajemnicą, że wśród organizatorów są członkowie OPZZ, ale także działacze „Solidarności", ludzie z PPS, SdRP, Ruchu Demokratyczno-Społecznego i działacze związani z „Solidarnością Pracy". Komitet Organizacyjny tworzą jednak nie organizacje, lecz osoby, którym bliska jest idea zaprotestowania przeciw rujnowaniu gospodarki, bezrobociu, niszczeniu służby zdrowia, oświaty — twierdzi nasz rozmówca.

Motywem przewodnim białostockiego protestu jest hasło „Nie ma wolności bez sprawiedliwości".

Z nieoficjalnych informacji wynika, że w białostockiej manifestacji weźmie udział m.in. poseł Włodzimierz Cimoszewicz. (s)

GŁOS BAZARU

▲ W tyyyłł zwwrrooot...! Rrrównać szereg... frontem do klientów. Może to nie była komenda, a polecenie, faktem jest, że na **Placu XXX-lecia** właściciele straganów z kwiatami poszerzyli swoją przestrzeń bytową o kilka metrów w jej głąb, uszczuplając tym samym „zbimarowe" włości w śródmieściu. Przekręcili też swoje budy o 180 stopni, wypinając się na resztę rynku. Romantyczniej tu teraz, chociaż do czasu... Niechaj tu tylko słoneczko przygrzeje, dopiszą połowy śledzia bałtyckiego, a wiatr zakręci od Białej, trudno będzie zdzierżyć zapach róży herbacianej wzmocnionyodorem „katolika".

▲ Plajta proszę pana. Nastawiłam się — jak inni — na turystów z byłego „sojuza". Już drugi miesiąc nie zarabiam na czynsz — to wyznanie pani **Bożenki** z pawilonu przy **Bema**. Musi mieć na świadczenia 3,5 mln zł miesięcznie. Już przejada zapasy. Od 1 maja zamyka swój sklepik. Już raz była na zasiłku dla bezrobotnych jako absolwentka liceum. Ma plan na życie, ale nie chce zapeszać...

▲ — Jeśli spółka **„Lech"** bierze gruby szmal za organizację targowiska przy ul. **Kawalerskiej**, to niech się do końca z tego wywiąże wobec swoich klientów — to opinia p. **Jana Bogusławicza**. Chodzi mu o znaki zakazu parkowania samochodów przy ul. Kawalerskiej. Postawił swój samochód w... krzakach, a tu zza drugiego wychodzi policjant z mandatem. — Za co? — protestował nasz Czytelnik. Tu nie było żadnego znaku. I masz babo placek! Jak pogodzić racje ochroniarzy przyrody i pana Jana, który ma także żal do policji, która miała być przyjacielem człowieka — jak na Zachodzie (tak się wyraził), a tu trzeba uciekać jak najdalej... Panie Janie! Jak się ma pecha, to nawet w drewnianym kociołku jakaś cegła spadnie wprost na odcisk.

BAZARNIK

Święto 3 MAJA w Białymstoku

Tegoroczne obchody Święta Narodowego 3 Maja odbywać się będą w Białymstoku pod patronatem prezydenta miasta, przy udziale organizacji kombatanckich, jednostek Wojska Polskiego i Straży Granicznej garnizonu białostockiego.

W najbliższą niedzielę, 3 maja, o godz. 12.45, spotkamy się przed Pomnikiem Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, na skwerze między ulicami Akademicką i Marii Curie-Skłodowskiej. Wojskowa asysta honorowa — poczet sztandarowy, kompania honorowa oraz orkiestra przybędzie na miejsce 15 minut wcześniej. Przy pomniku wystawiony będzie posterunek honorowy. Przedstawiciele władz, organizacji społecznych, zakładów pracy, szkół i mieszkańcy miasta złożą u stóp pomnika wieńce.

Następnie kompania honorowa przemaszeruje ulicami miasta przed Pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego. Również przy tym pomniku żołnierze zaciągną wartę honorową. O godzinie 13.15 dowódca kompanii honorowej złoży meldunek przedstawicielowi ministra Obrony Narodowej.

O godzinie 14.00 w Katedrze (dawnym Kościele Farnym), rozpocznie się Msza Święta, w czasie której wyświęcony będzie sztandar Armii Krajowej Obwodu Białystok. Rodzicami chrzestnymi są: prezydent Białegostoku — LECH RUTKOWSKI i przewodnicząca Podlaskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" — EWA CYWIŃSKA. Po Mszy Świętej i złożeniu wieńców przed Pomnikiem Księdza Jerzego Popiełuszki, o godzinie 16.00, w Auli Pałacu Branickich, rozpocznie się uroczystość upamiętniająca 201. rocznicę uchwalenia przez Sejm Wielki Konstytucji 3 Maja. Koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Chóru Akademii Medycznej w Białymstoku zakończy imprezę.

ADRIAN KONOPKA

Poszukujesz pracy — wstąp!

— Wielu bezrobotnych jest zrezygnowanych swoją sytuacją i nie potrafią być dosyć aktywni w poszukiwaniu pracy — mówi Elżbieta Czemiel, lider nowo powstałego przy Zarządzie Regionu NSZZ „Solidarność" Klubu Pracy.

— Chcemy takim ludziom pomóc w poszukiwaniu pracy, podpowiedzieć jak się należy zaprezentować, zrobić dobre wrażenie na pracodawcy, usunąć braki formalne, wreszcie ośmielić do działania — twierdzi.

Ten Klub Pracy jest wzorowany na funkcjonujących już w Europie Zachodniej „Job clubach". Ideą ich jest nie tylko podsuwanie gotowych ofert do wzięcia, lecz wyszukiwanie istniejących lub potencjalnych miejsc pracy.

— Będziemy wspólnie pracować nad likwidacją bezrobocia — twierdzi liderka. Oto adres: Klub Pracy przy NSZZ „Solidarność", ul. Suraska 1 (tel. 332-46 w. 21). (m-i)

Na antenie i w Gazecie

JĘZYK NIEMIECKI

Folge vierundzwanzig

Grammatik

1. Sollen wir nicht fünf Stück Seife nehmen?

Przy pomocy czasownika modalnego **sollen** *zadaje się często pytanie o to, co ktoś powinien robić. Może być to także pytanie ironiczne. Również w tym przypadku pytamy się (pozornie) o opinię rozmówcy. Przykłady:*

Sollen wir Babyöl trinken? — Soll ich jetzt mit Käse waschen? — Was sollen wir feiern?

2. *Czasownika* **sollen** *używamy także, kiedy cytujemy czyjeś polecenie. Przykłady:*

Der Arzt hat gesagt, Sie sollen nicht aufstehen! — Die Frau hat gesagt, wir sollen erst links und dann immer geradeaus gehen.

Nawet cytując swoje własne wcześniejsze polecenie, zamiast trybu rozkazującego używamy **sollen**. *Przykład:*

Nehmen Sie nicht so viel Tabletten! (*Później mówi ta sama osoba*): Ich habe ihnen gesagt, Sie sollen nicht so viel Tabletten nehmen!

W takich przypadkach zawsze wchodzą w grę trzy osoby: mówiący, jego rozmówca i osoba cytowana.

3. *Jeżeli chodzi o wezwanie lub polecenie osoby trzeciej, wtedy stosujemy czasownik* **müssen**, *który w języku niemieckim nie zawsze ma znaczenie bezwarunkowego przymusu. Tak zwracamy się na przykład w autobusie do osoby, która blokuje wyjście:* **Entschuldigung, ich muß jetzt aussteigen** (*Zamiast* **ich möchte jetzt aussteigen**). *Lub też po rozmowie na ulicy:* **Entschuldigen Sie, ich muß jetzt zur Bank. — Ich muß jetzt meinen Freund anrufen. — Ich muß jetzt etwas trinken.**

4. *Niektóre przyimki mogą mieć różne znaczenie, przede wszystkim: miejscowe, czasowe i przenośne. Poniżej przykłady z przyimkami:*

an; auf; bis; in; nach; von; von-bis; vor:

an	*miejscowo*	(wo?)	am Kino
		(wohin?)	an den Flughafen
an	*czasowo*	(wann?)	am Samstag
		(wann?)	am Abend
auf	*miejscowo*	(wo?)	auf dem Parkplatz
		(wohin?)	auf die Zugspitze
bis	*miejscowo*		bis München
			bis zur Bank
bis	*czasowo*		Bis gleich!
			bis um 12 Uhr.
in	*miejscowo*	(wo?)	im Hotel
	(wohin?)		ins Kino
in	*czasowo*	(wann?)	in 10 Minuten
		(wann?	in dieser Woche
in	*przenośnie*		Haben Sie diese Schuhe in schwarz?
			Haben Sie sie in meiner Größe?
nach	*miejscowo*		Bitte, nach Garmisch.
			Nach der Bank müssen Sie links gehen.
nach	*czasowo*		Es ist 10 Minuten nach 12 Uhr.
			Nach 12 Uhr ist er nicht mehr zuhause.
von	*miejscowo*		Ich komme von Hamburg.
			Ich komme von der Arbeit.
von	*czasowo*		Die Zeitung von heute
			Die Zeitung von gestern
von	*przenośnie*		Ein Freund von mir versteht etwas von Autos.
von-bis	*miejscowo*		von Hamburg bis Berlin
von-bis	*czasowo*		von 12 Uhr bis 14 Uhr
vor	*miejscowo*		vor dem Kino
			vor der Bank
vor	*czasowo*		vor 11 Uhr
			Vor Montag Bin ich nicht zurück.
zu	*miejscowo*		Gehen Sie zum Arzt.
zu	*przenośnie*		Das ist zu teuer.
zu	*przenośnie*		Ich brauche 20 Pfennig zum Telefonieren.
			Das Menü zu 20 Mark.
zu	*przenośnie*		Was gibt es zu essen?

JĘZYK ANGIELSKI

SCENKA 53

— *What are you doing tonight?*
— *I'm going to the cinema.*
— *Oh. What are you doing tomorrow?*
— *Tomorrow night?*
— *Yes.*
— *I'm going to the cinema.*
— *Oh, what are you doing on Wednesday?*
— *I'm going to the cinema.*
— *Again!*
— *Yes, I go every night.*
— *Are you an usherette?*
— *No.*

SCENKA 54

— *What are you doing tonight?*
— *I'm going to the theatre.*
— *Oh, what are you doing tomorrow night?*
— *I'm going to the theatre.*
— *Again?*
— *Yes.*
— *Are you an actress?*
— *No, I'm not.*
— *What are you doing on Wednesday?*
— *I'm going to the theatre.*
— *And you're going to the theatre on Thursday.*
— *On Thursday?*
— *Yes.*
— *No, I'm not.*

CHLEB czy DEMOKRACJA?

STOJĄC już pod gilotyną, Maximilien de Robespierre zawołał do tłumu: „Dalej wam wolność, a wy chcecie teraz także chleba". Było to [illegible]794. W roku ubiegłym, w przeddzień swego [illegible]go upadku Michaił Gorbaczow chwalił się, że „[illegible]ujaka przynosi demokracja". Nie bardzo jednak mógł twierdzić, że jego program poprawi też sytuację gospodarczą Związku Radzieckiego. Dziś jego sukcesor, prezydent Borys Jelcyn, stoi przed największą bitwą w swej karierze — bitwą o zapewnienie społeczeństwu rosyjskiemu podstawowych artykułów codziennego użytku. W istocie, wszędzie tam, gdzie w Europie — z wyjątkiem dawnych Niemiec Wschodnich — upadał komunizm, pojawiał się ten sam problem: demokracja czy prosperity?

Jest na to mnóstwo dowodów. **W październiku ubiegłego roku polscy wyborcy zwrócili się masowo przeciwko Lechowi Wałęsie i jego ruchowi «Solidarność» z powodu pogarszania się warunków gospodarczych — w ciągu trzech lat bezrobocie wzrosło z 0,1 proc. do 11,4 proc. (ludności zawodowo czynnej).** Parę tygodni wcześniej uliczni Bukareszcie przeszły tłumy górników żądających chleba i masła. Zmusiło to w końcu premiera Rumunii, **Petre Romana**, do ustąpienia ze stanowiska. **W Czecho-Słowacji konflikty między bogatszymi Czechami**, chcącymi większej liberalizacji, a biedniejszymi Słowakami, chcącymi poprawy warunków życia, zagrażają jedności państwa. Włoskie okręty wojenne patrolują Adriatyk aż tam po to, by zatrzymywać emigrantów albańskich szukających pracy. **Hiszpania, Portugalia i Grecja** zawdzięczają swój dobrobyt funduszom strukturalnym Wspólnoty Europejskiej, ale ich mieszkańcy nie są zadowoleni z tempa wzrostu gospodarczego. **W Irlandii** — najbiedniejszym kraju Wspólnoty — ludzie głodują. **Nawet w Niemczech** — najbogatszym kraju Europy — wzrost gospodarczy spowolnił, a bezrobocie wzrosło.

Trudno jednak wygrać. Jedna z tych dwóch sfer musi uzyskać priorytet. I tu możemy dostrzec pierwszą różnicę między Europą Wschodnią i wschodnią Azją.

Europejczycy, których kultura jest głęboko zakorzeniona w tradycji judeo-chrześcijańskiej, cenią wolność i prawa człowieka dla nich samych, a nie tylko jako środek uzyskania poprawy warunków życia. Pierestrojka w Związku Radzieckim, «Solidarność» w Polsce i Forum Obywatelskie w Czecho-Słowacji parły do wolnych wyborów, zanim zaczęły liberalizować ceny i prywatyzować przedsiębiorstwa. Ów model «najpierw demokracja» ma jednak pewne słabości. Teraz, kiedy minęło podniecenie wywołane pokonaniem komunizmu, ludzie zaczynają się martwić o żywność i pracę. Niektórzy protestują, inni zwracają się ku czarnemu rynkowi. Albo te kraje zapewnią społeczeństwu jakiś stopień dobrobytu, albo — jak ponuro ostrzegł Gorbaczow — demokracja się cofnie.

Azjaci natomiast byli od dawna przyzwyczajeni do życia pod władzą autorytarnych, militarnych reżimów (w Tajlandii reżim taki istnieje do dziś, na Tajwanie i w Indonezji istniał do bardzo niedawna), obcych państw kolonialnych (w Hongkongu, Indonezji, Singapurze), czy też jednopartyjnej dyktatury (w Chinach, na Tajwanie i do niedawna w Korei Południowej). **W tych warunkach narodził się coś w rodzaju «kapitalizmu do góry nogami». Ludzie raczej oszczędzają, niż wydają. Przywiązują większą wagę do zwartości społecznej niż do walki klas.** Wobec świata zewnętrznego zajmują postawę zdecydowanie protekcjonistyczną. Ów model «najpierw prosperity» doprowadził do cudów gospodarczych. Wzbudził jednak również w społeczeństwie apetyt na pluralizm oraz na ochronę społeczną i ochronę naturalnego środowiska. Azjatycy władcy muszą uwzględnić te nowe żądania, gdyż inaczej ulegnie erozji przewaga konkurencyjna tego regionu, osłabiona zostanie niezbędna towarzyszący konflikt społeczno-polityczny.

Który z tych modeli jest lepszy? Oczywiście żaden. Niewielka doza azjatyckiej moralności pracy by się przydała Europie Wschodniej, a być może również Wspólnocie Europejskiej. Zaś większy szacunek dla praw człowieka mógłby tylko poprawić jakość życia w Azji. Byłoby jednak uproszczeniem i rzeczą niesłuszną występować na rzecz przyjęcia przez kraje europejskie wychodzące z komunizmu postawy «najpierw prosperity». W istocie, są szanse na połączenie się w końcu obu tych modeli.

Tymczasem jednak presja żądań poprawy poziomu życia jest większym zagrożeniem dla demokracji w Europie Wschodniej niż presja żądań wprowadzenia przemian politycznych dla prosperity Azji. I tu mamy do czynienia z drugą różnicą między Europą i Azją. Doświadczenia Azji dowodzą, że na demokrację można czekać lata, natomiast tłumy na ulicach dzisiejszej Moskwy stanowią żywy dowód, że chleb potrzebny jest ludziom codziennie. Innymi słowy zrośnięcie się tych dwu modeli w jedno zabierze trochę czasu. Tymczasem zaś przywódcy zarówno europejscy jak i azjatycy mogą się z pożytkiem zastanowić nad dziedzictwem po generale Augusto Pinochecie, byłym dyktatorze Chile. Jak wielu obecnych przywódców Azji Pinochet patronował boomowi gospodarczemu, ale dopiął prawa czwartego. Kiedy dwa lata temu został zmuszony do ustąpienia, zostawił więzienia pełne więźniów politycznych. Ale także sklepy pełne towarów.

ANTONIO MARIA COSTA
za „Newsweekiem", Forum nr 14

Chiński lager

Przeszło dwa lata temu miała miejsce tragiczna represja demokratycznego ruchu i manifestacji na Placu Tien an Men. Do dzisiaj w chińskich więzieniach znajdują się dziesiątki tysięcy więźniów politycznych zaaresztowanych i skazanych tylko za to, że korzystali z podstawowego prawa wolności. Arbitralne areszty, niesprawiedliwe procesy, nieproporcjonalnie wysokie wyroki skazujące, twardy reżim więzienny czynią z Chin jedno ogromne więzienie.

W Chinach obowiązuje zasada: „Najpierw wyrok a potem proces". Przewodniczący sądów, gdy uznają to za stosowne, mogą poddać trudniejsze sprawy decyzji organów powołanych do życia w celu kontrolowania działalności sądowej tzw. „komitetów sądzących". W ich skład wchodzą, często, członkowie sił bezpieczeństwa i Partii Komunistycznej. Adwokaci, którzy bronią oskarżonych z dużym zaangażowaniem ryzykują oskarżenie o wspólnictwo i sankcje karne. Procesy nie są otwarte dla publiczności.

Więzniowie polityczni

Przestępstwa są bardzo różnorodne: uszkodzenie państwowych urządzeń i budynków, organizacja ugrupowań opozycyjnych, „religijna wywrotowość" i oczywiście tradycyjne „zbrodnie kontrrewolucyjne". Kodeks karny przewiduje, że w dziesięć dni od zaaresztowania należy sformułować formalne oskarżenie. W przeciwnym przypadku należy zwolnić zaaresztowanego i wyznaczyć okres 5,5 miesięcy na przeprowadzenie śledztwa po upływie, których osoba podejrzana winna być postawiona w stan oskarżenia lub zwolniona. Większość postępowań śledczych dotyczących wypadków wiosny 1989 nie została zakończona a osoby zatrzymane dotychczas przebywają w więzieniu.

Zatrzymanie administracyjne

Setki tysięcy, o ile wręcz nie miliony Chińczyków są poddawane w sposób arbitralny, o ile wręcz nielegalny przez okresy mniej lub bardziej długie w zatrzymaniu administracyjnym w śledczych i zamkniętych zakładach. Ogromna większość osób zatrzymanych to ludzie pochodzący z niskich klas socjalnych, włóczędzy, bezrobotni, emigranci, osoby „społecznie odchylone od normy".

Tortura

W latach 1988-1990 władze chińskie same przyznały, że zajęły się ponad 20.000 przypadków „naruszenia praw obywatelskich". Pod tym ogólnym terminem kryje się na ogół stosowanie tortur. W okresie izolacji więźniowie są bici, pozbawieni żywności i snu, wystawieni na bardzo niskie temperatury i elektroshock, związani łańcuchami w niewygodnych pozycjach, oślepieni w mikroskopijnych celach.

Kara śmierci

Nie można ustalić liczby egzekucji kary śmierci wykonanych w Chinach w ostatnim dziesięcioleciu. Władze chińskie okresowo przeprowadzają kampanie antyprzestępcze, które prowokują tysiące śmiertelnych wyroków. W roku 1983 jedna z takich kampanii spowodowała 10.000 egzekucji. W roku 1990 wydano tysiące śmiertelnych wyroków, z których większość została wykonana. W pierwszych dwóch miesiącach 1991 wykonano przynajmniej 120 wyroków śmierci. Kara śmierci była masowo stosowana również po manifestacjach, które odbyły się w czerwcu 1989. Władze chińskie nigdy nie podały do wiadomości liczby wyroków śmierci.

Ostatnia kampania „likwidowania przestępczości" została przeprowadzona w maju 1990. Z tej okazji władze zaleciły sądom postępowanie bez litości i jak najczęstsze stosowanie kary śmierci. W niektórych przypadkach organizowano „publiczne, masowe egzekucje". W tego rodzaju egzekucjach więźniowie zostają ustawieni w szeregu na szerokiej przestrzeni z zawieszonym na szyi afiszem, na którym figuruje nazwisko i popełnione przestępstwo i zostają rozstrzelani w obecności licznej publiczności. Ten rytuał jest często poprzedzany pochodem więźniów przywiązanych do odkrytych armat, które krążą po ulicach miasta.

Tybet

Setki uwięzionych ze względu na przestępstwa popełnione przeciw opinii publicznej przebywają w więzieniach w Lhasa i w innych więzieniach tybetańskich. Najczęstsze oskarżenia mówią o posiadaniu „tajnych" materiałów (takich jak dokumenty polityczne, nieoficjalne informacje, chorągwie i symbole tybetańskie) i popieraniu niezależności Autonomicznego Regionu Tybetu. Niektórzy więźniowie zostali poddani procesom przeprowadzonym według zasady: „Xian pan nou shen" (najpierw sentencja a potem proces). Więźniowie mogą odbyć karę poddając się procesowi „wychowania przez pracę". W Autonomicznym Regionie Tybetu systematycznie stosuje się tortury na więźniach. Władze chińskie kontrolują prawie całkowicie informacje dotyczące Tybetu.

Rząd pekiński nigdy nie odpowiedział na apele Amnesty International o respektowanie praw człowieka w Tybecie.

Partia Nowa, Marzec 1992

WIEJSKI JUDYM

„Kronika wsi Pomygacz. Pamiętniki." to książka niezwykła. Niezwykły jest przede wszystkim jej autor.

Pan Michał Więcko, znany i ceniony działacz społeczny w gminie Turośl Kościelna skończył 91 lat. To piękny wiek.

Zobaczyłam go po raz pierwszy pięć lat temu z okładem, gdy przyjechał (na rowerze) z Pomygacz do Turośni Kościelnej, do domu mojego ojca, by złożyć mu serdeczne życzenia w dniu imienin. Zaakcentowałam to „na rowerze", ponieważ w toku rozmowy okazało się, że ten bardzo szarmancki, siwowłosy i siwobrody pan ma, ni mniej ni więcej, lecz 87 lat. I ja wtedy byłam młodsza, niemniej zachwycił mnie sposobem myślenia, mówienia, doskonałą orientacją we wszystkich przejawach współczesności, ze szczególnym uwzględnieniem, rzecz jasna, najbliższego otoczenia.

Bardzo żałuję, że nie wiedziałam wcześniej o aż tak wszechstronnych zainteresowaniach pana Więcki, o jego pasji społecznikowskiej, umiłowaniu kultury, historii, ale przede wszystkim historii i prawdy. Miałam ostatnio zaszczyt kilkakrotnie odwiedzić sędziwego gospodarza, który zechciał pokazać mi część swych bardzo interesujących zbiorów. A zaręczam, że jest co oglądać! Przede wszystkim medale, monety, później znaczki, dyplomy, legitymacje i obrazy, lecz przede wszystkim mój niekłamany zachwyt wzbudziła kronika, którą sam Autor tytuluje od bardzo wielu lat: „Kronika historyczna Pomygacz. Pamiętniki." Pierwsza część nazwy nie jest ścisła, choć rzeczywiście bardzo wiele miejsca zajmują w zapiskach Pana Michała zdarzenia z życia tej wsi. Niemniej Autor co jakiś czas próbuje uchwycić zmiany, które zaszły w obyczajach ludowych, sposobie pojmowania rzeczywistości i nowoczesności przez rolników, stosunku do ziemi, do wiary, do własności prywatnej i społecznej na przestrzeni czasu, który zdolny jest ogarnąć pamięcią. A lat ma 91 i pamięć znakomitą.

W zapiskach swoich niczego nie dodaje i niczego nie ujmuje. Z każdej zanotowanej historii wychyla się po prostu człowiek. Na tyle zasłużył i tyle ma. Pan Michał Więcko nie sądzi, że jest Panem Bogiem, który może oceniać, karcić lub nagradzać. Jest też tylko człowiekiem, z ułomnościami przypisanymi chyba już na wieczność naszemu rodzajowi, ale sprawiedliwie należy dodać, że jest także i człowiekiem traktować ludzi jak On — z życzliwością, tolerancją i zrozumieniem.

Wiele zrobiło się w Pomygaczach przez minione dziesiątki lat. Sprawiedliwość każe stwierdzić jednak, że bez Pana Więcki zdołałoby się zrobić nie tak znów może wiele. Lubiany czy znienawidzony był jednak tym KIMŚ, kogo określa się jako „spiritus movens" rzeczywistości, jej duchem i siłą napędową.

Gdyby chcieć omówić koleje jego życia, to sądzę, że można by było obdzielić nimi kilka życiorysów. W tylu miejscach był, brał udział w najważniejszych dla naszej przed- i powojennej historii wydarzeniach, był legionistą, brał udział w ruchu oporu, działał w PSL, pełnił niezliczone funkcje administracyjne i społeczne. Skrupulatnie dodawałam przeglądane legitymacje i wyszło mi ich 51. Istnieją też dyplomy, wyrazy uznania, notatki i reportaże, jest nawet film.

Michał Więcko, mimo swego wieku absolutnie samodzielny i samowystarczalny mieszka teraz sam. W dalszym ciągu, już trzeci dziesiątek lat pełni obowiązki opiekuna społecznego. Nikt tak jak On nie zna człowieka w całej złożoności jego natury, dlatego nigdy nie mówi o tym, że jest samotny. Ale nie wiem, czy o tym nie myśli.

Ciągle pisze swój życiorys i miejmy nadzieję, że będzie go pisał bardzo długo. Utrwala od zapomnienia życie wsi, okolicy, mieszkańców. Pokazał mi kiedyś przyrząd, którego na pierwszy rzut oka nie potrafiłam z niczym skojarzyć. Była to „babka" do klepania kosy, pięknie zakonserwowana. Widnieje na niej pięć imion i pięć dat. Daty zamykają się dokładnie w okresie 200 lat. Dokładnie, bo pierwsza z nich to rok 1792. Ileż się przez te 200 lat zdarzyło! A „babka" istnieje, można by rzec „elegancka", błyszcząca, fascynująca długością swego życia. Pan Więcko spokojnie wskazał na najmłodsze imię, imię swego syna Walerego i bez rozgoryczenia stwierdził, że tak już widocznie musiało być. Żaden z Jego wnuków swego imienia już na tej „babce" nie dopisze.

Pan Więcko pokazał mi również zrobiony przez siebie, precyzyjny, zmontowany z wielu kawałków różnego gatunku i koloru drewna krzyż, w którego podstawie mieści się jak gdyby historia jego rodziny. Mam nadzieję, że długo jeszcze będzie mu dane ją uzupełniać.

Martwi go ogromnie brak kontynuatora. On, samouk w każdej dziedzinie życia, jest mocno strapiony myślą, że już nikt tej „Kroniki" nie zechce prowadzić, a ona sama kurzyć się będzie w jakimś podrzędnym, zapomnianym archiwum. Lecz na jej podstawie mogłaby powstać, jak sądzę, niejedna praca naukowa. To po prostu kopalnia materiału, znajdzie w niej coś dla siebie i językoznawca, i badacz dziejów wiejskich pieców czy ubiorów.

Gdy żegnam Pana Więcko, tak jak każdego gościa odprowadza mnie wzrokiem do furtki. Jego oczy uśmiechają się, a widzi bardzo dobrze. Jak zawsze.

URSZULA PIASZCZYŃSKA
Gazeta Łapska
„Dzień Dobry"
nr 38

Czy mężczyzna i kobieta mogą się porozumieć. Psycholodzy uważają, że różnice wynikające z płci są nieprzekraczalne — w sposobie mówienia, pragnieniach, moralności. Niektórzy upatrują problem w sformułowanym prawnie, w praktyce wolno postępującym równouprawnieniu kobiet.

MĘSKIE - ŻEŃSKIE

Dziewczętom nadal się wpaja, by były «macierzyńskie», chłopcom by — były «odważni». Chłopcom pozostawia się większą swobodę doznań, działania, stosunków, dziewczęta uczy się bezradności.

Nawet w szkole nie ma równouprawnienia. Krytycznie nastawione kobiety oburzają się: «Szkoła jest męska». Nadal podtrzymuje się stary podział ról. Dziewczętom poświęca się mniej uwagi, krytykuje się je nie tyle za zachowanie na lekcji co za umiejętności, mają gorszy kontakt z nauczycielką. Chłopcy częściej i dłużej zabierają głos na lekcjach, przerywają nauczycielom i koleżankom.

Istnieją dwa światy doświadczeń, dwa światy doznań: męski i żeński. Istnieje przede wszystkim kobieca moralność, która radykalnie różni się od praktykowanej dotychczas męskiej. Mężczyźni wyznają etykę sprawiedliwości, kobiety zaś opierają swą etykę na współudziale, nastawieniu na drugiego człowieka, opiekuńczości.

Zaczyna się to już od w dzieciństwie. Dziewczynki spędzają czas na rozmowach, chłopcy grają razem w piłkę, tenis, jeżdżą na łyżwach. Dziewczynki wolą przebywać w małych grupach, chłopcy w większych.

Skłonność kobiet do wzajemnych więzi w stosunkach z innymi jest odwieczną tradycją. Umiejętność podtrzymywania kontaktów stanowiła strategię kobiet z dala od własnej rodziny, sąsiadów, kraju.

Gdy kobieta i mężczyzna chcą uprawiać poufną samotność we dwoje, zderzają się ze sobą dwa style życia — intymność będąca kluczem do więzi międzyludzkich i status będący kluczem do niezależności.

Nie może z tego wyniknąć nic dobrego. Oto przykład: On spotyka nagle przyjaciela z czasów młodości, zaprasza go w piątek wieczór na kolację i umawia się z nim na sobotę na wycieczkę. Gdy informuje o tych planach żonę, słyszy wyrzuty. Ona nigdy by się z nikim nie umówiła bez porozumienia z mężem. Na żądanie uprzejmości, liczenia się z nią, on odpiera z oburzeniem: «Przecież nie mogę ot tak, po prostu, powiedzieć przyjacielowi, że muszę poprosić żonę o pozwolenie». Uważa kobiety tematy rozmów to pieniądze, gospodarka, plany, władza.

Dla kobiety ważne jest, by być lubianą, dla mężczyzny — szanowanym. Kobieta raczej rozstanie się z partnerem, niż zechce przeforsować swoje pragnienia i wdać się w konflikt. Mężczyzna już w młodości uczy się wyzwania i konfrontacji.

Rozwiązanie konfliktu płci na przyszłość — nie takie samo prawo dla wszystkich, lecz równorzędne prawa dla obu płci. **Płeć musi być obecna we wszystkich dziedzinach życia: języku, prawach, religii. Jeśli chodzi o gospodarkę, amerykańska menedżerka Lois Wyse tak to ujęła: «Jeśli chce pani być dobrym menedżerem, niech pani będzie najpierw dobrą matką».**

SIBYLLE FRITSCH
Forum nr 16

Mój głos świadczy o mnie

Analfabeci są często świetnymi mówcami. Kiedy zbrodniarze są rozluźnieni, wypowiadają się z zaskakującą elokwencją. Mówią poezję.

Drugą skrajność sstanowią głosy «profesjonalne». Lekarz, duchowny, stewardesa, recepcjonista w hotelu, handlowiec — wszyscy odznaczają się takim właśnie głosem. Patsy Rodenburg wyjaśnia, że jest to mechanizm obrony: «Troszczę się o pana, ale proszę sobie za wiele nie wyobrażać. Nie mam ochoty na zbyt bliski kontakt. Myślę, że dziennikarze często przybierają tę barwę głosu».

Istnieje także warkliwy ton kierownika, który wypowiada się w kierunku swych podwładnych, nie nawiązując z nimi kontaktu, i obrusza się na skargi, jakoby sam nigdy nie słuchał, co ktoś inny ma do powiedzenia.

«Nazywam to wywieraniem presji głosowej. Chociaż możemy usłyszeć wszystko, co jest wypowiadane, nie słuchamy tego, gdyż nasz umysł jest zajęty samym głosem. Ludzie, nie przyzwyczajeni do przemawiania przed dużym audytorium, machinalnie wkładają więcej wysiłku w wydawanie głosu, zamiast luźno oddychać i czekać na swobodny tok słów».

Pytałem Patsy Rodenburg, czy potrafi poznać po głosie kogoś, kto mówi nieprawdę.

«Tak. Najprawdopodobniej zbyt wysoko wzrasta tonacja wypowiedzi i zmienia się oddech. Następuje pewna zmiana w głosie».

Najbardziej znanym adeptem nauki wymowy w Wielkiej Brytanii jest, oczywiście, **Margaret Thatcher.** Patsy Rodenburg twierdzi, że była pani premier osiągnęła dość kiepskie rezultaty. Margaret Thatcher obniżyła swój głos, by miał lepsze i «życzliwsze» brzmienie. Wypracowała także niezdrową umiejętność wciągania powietrza pod prąd — mimo wypowiadanych w tym momencie słów, by nie być zmuszoną do przerwania sobie wypowiedzi.

Wszyscy mamy w sobie swój język wewnętrzny. Gdybyśmy go odnaleźli, bylibyśmy sobotniejsi. Gdybyśmy mogli swobodnie mówić o sobie, lepiej sterowalibyśmy swym losem — uważa Patsy.

CHRISTIAN TYLER
Financial Times

GŁOS człowieka jest jak instrument muzyczny — nadaje słowom barwę i znaczenie, o ile gra się na nim prawidłowo. Większość z nas jednakże, żyjąc w cywilizowanym świecie, najwyraźniej zapomniała, jak na nim prawidłowo grać.

Poświęcamy ogromnie dużo czasu i pieniędzy naszemu wyglądowi: twarzy, włosom, sylwetce, ubraniom i zachowaniu. Czyniki te, tak przynajmniej uważamy, określają nas jako osobę. Potem otwieramy usta, chcemy coś powiedzieć i — cały efekt znika.

Dlaczego tak się dzieje? Głos ludzki jest bowiem nie tylko środkiem służącym do mówienia, lecz także orężem do ataku i obrony. Strach przed ośmieszeniem, pragnienie poklasku prowadzą do napinania mięśni, nieprawidłowego oddychania, przybierania dziwnych póz i wydawania z siebie nienaturalnego głosu, który zdradza nasze prawdziwe cele.

Tak przynajmniej utrzymuje **Patsy Rodenburg.** Ma zresztą po temu podstawy, jako że kieruje zajęciami ustawiania głosu w National Theatre i Guildhall School w Londynie i otrzymuje entuzjastyczne opinie ze strony aktorów oraz przełożonych. Udziela się zresztą na całym świecie, zajmując się nie tylko aktorami lecz także biznesmenami, adwokatami, więźniami, politykami, a nawet szympansami (dla potrzeb filmu «Greystoke»).

Jako małe dzieci, twierdzi Patsy Rodenburg, mamy naturalną, prawidłową postawę, oddychamy swobodnie i wypowiadamy się bez wysiłku. Szybko jednak nabywamy złych nawyków.

Zaczynamy rozwijać w sobie różne maniery głosowe. Małe dziewczynki, by przypodobać się tatusiowi, paplą przyimlnie, chłopcy natomiast, najwyraźniej pod większą presją okazania się niezależnymi i dorosłymi, mogą zacząć się jąkać.

GAZETA
Współczesna
ŚRODA, 29 kwietnia 1992 r.

Prawie każda działalność gospodarcza wymaga wcześniejszego zgromadzenia odpowiedniej ilości kapitału. Często jednak środki własne są niewystarczające, co zmusza do szukania kapitału na zewnątrz. Potrzebny kapitał uzyskać można w postaci kredytu bankowego, albo też poprzez emisję papierów wartościowych.

Parę słów o akcjach

Najpopularniejsze papiery wartościowe — to akcje. Papiery wartościowe uosabiają prawa majątkowe, a także pozwalają uzyskać dochód wyższy niż w przypadku ulokowania pieniędzy w banku, czy w walutach obcych.

Akcje podzielić można na akcje zwykłe i uprzywilejowane.

Akcje zwykłe są tytułem własności w spółce akcyjnej. Mogą one być emitowane jako akcje imienne i na okaziciela.

Wszystkie akcje zwykłe mają tę samą wartość nominalną. Każda akcja jest niepodzielna i daje zazwyczaj jej posiadaczowi prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu.

Z posiadaniem akcji zwykłych wiąże się pewne ryzyko. Otóż, po pierwsze, właściciele uzyskują należne im środki pieniężne dopiero po uregulowaniu zobowiązań firmy w stosunku do banku, fiskusa i posiadaczy akcji uprzywilejowanych.

Co więc skłania do inwestowania w akcje zwykłe? Przede wszystkim dywidenda. Wysokość dywidend ustalona jest procentowo od wartości nominalnej akcji. Dywidenda od każdej akcji jest takiej samej wielkości. Oczywiście, to czy akcjonariusze uzyskają dywidendę zależy od stanu majątkowego firmy. Nawet jednak wtedy, gdy kondycja spółki jest dobra, może zdarzyć się sytuacja, że walne zgromadzenie lub zarząd, podejmie decyzję o zaangażowaniu środków i o niewypłaceniu dywidendy. Kupując więc akcje zwykłe warto wcześniej zorientować się, czy pozostali akcjonariusze są w większości inwestorami, i w związku z tym skłonni są do inwestycji, nawet kosztem bieżących dochodów, czy też najważniejsze są dla nich teraźniejsze zyski.

Najczęściej dywidendy wypłacane są w formie pieniężnej. Posiadacze akcji na okaziciela uzyskują ją po przedłożeniu odpowiedniego kuponu w siedzibie firmy. Dywidendy od akcji imiennych wypłacane są tym, których nazwiska są w księdze akcyjnej w dniu wypłaty.

Akcje uprzywilejowane (jak sama nazwa wskazuje), dają ich posiadaczom lepszą pozycję, niż mają właściciele akcji zwykłych. Otrzymują oni dywidendę przed akcjonariuszami zwykłymi. Również przy likwidacji firmy, ich roszczenia realizowane są przed roszczeniami właścicieli akcji zwykłych. Akcja uprzywilejowana może mieć też klauzulę kumulacyjną. Powoduje to taką sytuację, iż dywidendy, które nie zostały wypłacone w danym okresie, muszą być wypłacone w okresie późniejszym. Posiadacze akcji uprzywilejowanych zwykłych (bez klauzuli), nie mogą żądać dywidend nie wypłaconych w przeszłości. Dywidendy od akcji uprzywilejowanych są stałe.

Akcje uprzywilejowane chociaż reprezentują prawo własności, nie dają zwykle prawa głosu.

Obok akcji uprzywilejowanych i zwykłych, na świecie funkcjonują również inne rodzaje akcji. Są to np. **akcje złote, pierwszorzędne, milczące, groszowe.**

Posiadacze **akcji złotych** mają prawo veta w stosunku do decyzji zgromadzenia wspólników, ewentualnie przysługuje im wielokrotność siły głosu akcji zwykłych. Akcje złote mogą być np. przyznawane założe w celu pozytywnego nastawienia ich do prywatyzacji.

Akcje pierwszorzędne — to akcje renomowanych firm, mające względnie stabilną wartość i dywidendę.

Akcje milczące charakteryzują się tym, iż bez względu na ich ilość, ich właściciel nie ma prawa głosu.

Akcje groszowe mają bardzo niski nominał i wartość rynkową. Emitowane są w celu bardzo szybkiego ich rozprowadzenia i nie są to bynajmniej akcje firm upadających.

URSZULA GOŁASZEWSKA-KACZAN

Agromarket

Na targach

Na targach białostockich zmniejszyła się podaż zbóż. Chętnych na kupno ziarna, w tym zwłaszcza żyta, było wielu. Poszukują go nawet przedstawiciele PZZ. Wielu rolników kupowało zboża paszowe. W Łomżyńskiem sytuacja była odmienna; zbóż przywieziono na targi wiele, pobyt nie był duży.

W Jedwabnem żyto oferowano po 70 tys. zł za kwintal, Szczuczynie — 75 tys., zaś w Suchowoli po 65—75 tys., Siemiatyczach 65 tys., Knyszynie 60—70 tys. Za pszenicę w Szczuczynie żądano 100—115 tys., Sokołach 105—120 tys., Bielsku Podlaskim 105—115 tys., Suchowoli 85—90 tys. Jęczmień na jarmarkach łomżyńskich sprzedawano przeważnie po 90—95 tys., po tyle samo w Suchowoli, natomiast w Bielsku Podlaskim już po 90—110 tys., Knyszynie i Siemiatyczach po 100—110 tys.

Nie wszędzie dostępne było pszenżyto, np. w Siemiatyczach oferowane je po 80 tys., a w Szczuczynie po 80—85 tys. W niektórych miejscowościach wzrosły ceny owsa, w Suchowoli do 90—100 tys., Knyszynie 100—110 tys., podczas gdy w Siemiatyczach i Jedwabnem wyceniano go na 85 tys., Szczuczynie 80 tys., Sokołach 90 tys., Bielsku Podlaskim 85—90 tys. Nadal rolnicy chętnie kupowali mieszanki, płacąc w Siemiatyczach 85 tys., Suchowoli 90—100 tys., Knyszynie 100—110 tys.

Wzrósł popyt na ziemniaki. Gospodarze nabywają je z przeznaczeniem na sadzeniaki, jak też do spożycia. W Suchowoli kartofle sprzedawano po 85—100 tys. zł za kwintal, Siemiatyczach 100—105 tys., Jedwabnem, Knyszynie i Bielsku Podlaskim po 110—120 tys.

Para prosiąt kosztowała: w Szczuczynie i Suchowoli 550—650 tys. zł, Knyszynie 600—650 tys. (warchlak 900 tys. — 1,1 mln zł), Sokołach 800 tys., Bielsku Podlaskim 650—750 tys., Siemiatyczach 700 tys. Owce rzadko znajdowały nabywców; w Jedwabnem zbywano je po 200 tys. zł za sztukę, w Suchowoli — po 200—400 tys.

W rejonach, gdzie mleczarnie podniosły ceny skupu mleka, wzrasta zainteresowanie hodowla krów. Te zwierzęta w Suchowoli sprzedawano po 4,5—5,5 mln zł, Siemiatyczach 4 mln, Knyszynie 3,5—4 mln, Szczuczynie 3—4,5 mln, Sokołach 4,4 mln (5,5 mln z cielęciem). W Łomżyńskiem konie najtaniej można było nabyć za 7 mln zł, najdroższe za 13 mln, zaś w Bielsku Podlaskim za 8,5 mln 12 mln, Siemiatyczach 12—13 mln.

Po jajka najlepiej wybrać się do Suchowoli, gdzie kilogram kosztował 7—8 tys. zł, podczas gdy w Siemiatyczach 10 tys., Bielsku Podlaskim 12—13 tys., Knyszynie 13 tys. w Sokołach 1200 zł za parę, a w Szczuczynie i Jedwabnem o 1/3 zł drożej.

(gs)

CENY ŻYWCA

Okręgowe Przedsiębiorstwo Przemysłu Mięsnego w Białymstoku, działające również na terenie woj. łomżyńskiego, w I kwartale br. nie miało większych kłopotów z zaopatrzeniem w żywiec wieprzowy. Skupuje on mniej więcej połowę surowca oferowanego przez wiejskich producentów. Kilkadziesiąt innych firm (przeważnie spółek) często skutecznie rywalizuje z potentatem, podając ceny o 200—500 zł za kilogram.

Natomiast białostockie zakłady mają trudności ze zdobyciem niezbędnej ilości byd... obecnie zaspokajają swoje potrzeby w 70 proc.

Stałym kontrahentom, z którymi zawarto umowy przedsiębiorstwo oferuje premie.

Niektóre masarnie prywatne w woj. suwalskim wstrzymały skup, gdyż w okresie poświątecznym spadł popyt na wyroby. Oto ceny oferowane przez firmy, prowadzące skup żywca w naszym regionie.

OPPMs w Białymstoku i WPPMs w Ełku: trzoda kl. I (waga od 90 kg do 115 kg) — 11.500 zł za kg, kl. II (116—135 kg) — 11.500 zł; było kl. A (od 101 wzwyż) — 9 tys. zł za kg, kl. I — 8.500 zł.

ZM w Sokołowie Podlaskim i Ostrołęce: trzoda kl. I — 11.500 zł (plus 500 zł za kontraktację); było kl. A — 9 tys. zł.

Spółka Rzeźnicza w Poddubówku (gm. Sejny): trzoda — 12 tys. zł.

Masarnia prywatna w Puńsku (ceny z tygodnia przedświątecznego, obecnie skup wstrzymany): trzoda (90—140 kg) — 12.000 zł; było (powyżej 400 kg — 9.300 zł.

Masarnia PSS w Łomży: trzoda kl. I — 11.000 zł; było kl. A — 8—9 tys. (krowy — 6,5—7,5 tys.).

Zakład Garmażeryjny PSS w Białymstoku: poltusze wieprzowe — 17.900 zł za kg; ćwierci wołowe ze zwierząt dorosłych — 13 tys. zł (przody) i 16 tys. (tyły), ćwierci z młodych zwierząt — 19 tys. (tyły) i 15 tys. (przody).

(gs)

Tani koszyk

Smutno choć zdrowo

Co prawda, być może w niektórych domowych spiżarniach pozostało jeszcze co nieco z wielkanocnych zapasów, ale rzeczywistość jest ponura i w końcu musimy ruszyć do sklepu, aby było co włożyć do twarzy. Jako że poprawia nam się stan zasobowy naszych portfeli — odwracamy się ze wzgardą od zawierających cholesterol wędlin i kierujemy grosz zainteresowań w stronę produktów nabiałowych. Niestety — one również na początku tego tygodnia nieco podrożały, ale jeszcze przeciętna kieszeń jest to w stanie wytrzymać. Wiedzą o tym zwłaszcza emeryci i renciści którzy tylko dlatego zdrowo się trzymają, że jedzą zdrowo (bo na chorobogenne artykuły ich nie stać).

Poniżej — nasze aktualne „notowania". Przy okazji — amatorom nabiału radzimy wpadać na minirynek przy ul. Jurowieckiej, gdzie jednak jest chyba najtaniej, przynajmniej „nabiałowo". Sklep „Sokół" obniżył cenę mleka do ceny zakupu. (mip)

ASORTYMENT / SKLEP	masło śmietankowe	masło roślinne	margaryna „Sawa"	mleko zwykłe	mleko pełne	ser żółty „salami"	ser biały tłusty	ser biały chudy	serek homogenizowany
DELIKATESY ul. Suraska	6.700	4.200 (kostka)	4.300	2.900	3.100	41.300	20.000	14.400	3.400
„RATUSZOWY" ul. Mickiewicza	6.700	4.000 (kostka)	4.050	2.700	2.800	38.000 (morski, białostocki)	18.000	13.800	3.350
„KĄSEK" ul. Mickiewicza	6.800	9.000 (0,5 kg)	9.000 (0,5 kg)	2.700	2.800	38.000	18.000	—	3.200
BS MLECZARSKA ul. Bema i Piastowska	6.200	8.000 (0,5 kg)	7.800 (0,5 kg)	2.700	2.800	38.000	18.000	14.000	3.000
„TRZY KŁOSY" ul. Sienkiewicza	6.400	8.500 (0,5 kg)	7.600 (0,5 kg)	2.800	3.000	34.000 (morski, pułwski)	18.000	15.000 (półtłusty)	3.000
„ALJANT" ul. Radzymińska	7.000	8.900 (0,5 kg)	9.300 (0,5 kg)	2.700	2.900	37.500 (morski)	18.000	13.000	3.400
„SOKÓŁ" ul. Sokólska	7.000	4.800 (kostka)	6.200 (0,5 kg)	2.700	2.800	38.000	18.000	15.500	3.300

Wyposażenie gabinetów kosmetycznych

Ekspozycja sprzętu - Salon meblowy

Białystok, ul. Poleska 85
w godz. 9⁰⁰-17⁰⁰

INFORMACJA
☎ 610-859 i 524-882
codziennie po 17⁰⁰

g 4667-1

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANO-HANDLOWE „AKCES" s.c. tel. 54-77
Łomża, ul. Gwardii Ludowej 12
(magazyny Centrali Nasiennej)

uruchomiło HURTOWNIĘ

⊙ MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH ⊙

OFERUJEMY:

⊙ stolarkę drzwiową i okienną, trzyszybową zmodernizowaną, produkcji Zakładów Stolarki Budowlanej „STOLBUD", Sokółka S.A. — w cenie producenta ⊙ cement ⊙ wapno ⊙ papa, lepik ⊙ styropian ⊙ płyty pilśniowe porowate ⊙ wełna mineralna ⊙ ościeżnice metalowe ⊙ blacha trapezowa prod. szwedzkiej.

UWAGA FIRMY BUDOWLANE:

⊙ prowadzimy sprzedaż części zamiennych do agregatów tynkarskich ⊙ świadczymy usługi transportowe zestawem 16 t ⊙ przy zakupie materiałów powyżej 10 mln — transport na odległość do 10 km — bezpłatny!

HURT i DETAL

Zapraszamy godz. 7—15.

Łg 3670-0

SUPEROKAZJA
PPHU MULTIMIX
DEALER CURTIS ELECTRONICS
(w Mławie)
oferuje
⊙ telewizory Otake 20", 21" z teletekstem ⊙
po cenach fabrycznych
oraz inny sprzęt audio-video
renomowanych firm światowych
Sprzedaż hurtowa: Bartoszyce, ul. Boh. W-wy 39
tel. 36-82 od 8 do 18.
Gg 2524-0

- części zamienne i akcesoria
- renowacja i naprawy bieżące

TANIE ROWERY ceny fabryczne

Hurtownia "Olympic"
- sprzedaż detaliczna i hurtowa
- największy w regionie dystrybutor ZR "Romet"

Białystok, ul. Wasilkowska 89
✆ 750-768

Zapraszamy w godz. 8⁰⁰-18⁰⁰

g 3922-0

MAROTTI INTERNATIONAL LTD
poszukuje lokalu
o pow. od 50 m kw.
na Salon Mody
w centrum miasta
oraz zatrudni
młodą energiczną osobę
na kierowniczkę Salonu Mody.
Oferty pisemne w redakcji dla numeru „1541".
k 1541-0

Syndyk Masy Upadłości
Przedsiębiorstwa Budownictwa Ogólnego
w Ciechanowcu z/s w Gródku

ogłasza PRZETARG NIEOGRANICZONY
na sprzedaż:

BAZY PBO w Gródku stanowiącej nakład na nieruchomość (bez uregulowanego tytułu do użytkowania gruntu) składającej się z 8 budynków o łącznej powierzchni ok. 2.500 m kw.

W skład bazy wchodzą budynki: ⊙ mieszkalny ⊙ biurowy ⊙ 2 magazyny ⊙ socjalny ⊙ hala produkcyjna (dawna bukaciarnia) ⊙ warsztat samochodowy ⊙ portiernia.

Wyposażona w infrastr. budowlaną: woda, c.o., zasilanie elektr., drogi dojazdowe, silosy na pasze.
Cena wywoławcza: 1.83 mld zł

Przetarg odbędzie się w dniu 14 maja 1992 r. o godz. 10 w Bazie PBO w Gródku k. Ciechanowca.
Warunkiem dopuszczenia do przetargu jest wpłata wadium przed przetargiem w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej.

Zastrzegamy sobie prawo odwołania przetargu bez podania przyczyny.

Informacje o Bazie udzielane są w siedzibie Upadłego w Gródku, tel. Kuczyn 17.
Ponadto oferujemy do sprzedaży po bardzo atrakcyjnych cenach materiały budowlane, elektryczne, wodno-kanalizacyjne, odzież ochronną i roboczą itp.
Łg 3658-1

Z Grodna

WGRODNIE — po staremu: handel na tamtejszym bazarze odbywa się jedynie w soboty i niedziele. Trudno się więc dziwić, że w czasie weekendu na targowisku panuje niezłomski tłok. W pozostałe dni tygodnia handluje się, gdzie popadnie: na parkingach, chodnikach, dworcowych peronach, przycmentarnym placu... „Myśli się, co prawda, o nowym bazarze ale — dopiero myśli i chyba do końca obecnego wieku na główkowaniu się jedynie skończy. Na razie — jedyną pewną sprawą są bazarowe ceny. Oto ostatnie „notowania".

Tylko weekend!

Dolar 135—138 rubli. Tureckie dżinsy „maviny" 800—950 Rb, dżinsowe spódnice 650—800, swetry „Boys" 900—1100, tureckie płaszcze dżinsowe — 1600, „adidasowate" buty 1100—1600, pantofle męskie 1000—3000, pantofle damskie 2—3 tys. Letnie koszulki 400—450, białe bluzki tureckie 500—530, koszule dżinsowe 800—850, dżinsowe kurtki 2100—2300, dziecięce spodnie i spódnice z dżinsu 600—650, dywan 2×3 m 14—16 tys. rubli, damskie getry 700—750.

Jesienne kurtki tajlandzkie 2000—2200, dres sportowy 2200—2400, kurtki skórzane 5—20 tys., welwetowe spodnie tureckie 2500—2700, letnia spódnica z kreszu — 300 rubli.

Wódka 130—150, szampan 150—160, kawa ziarnista (100 g) — 110. Orzechy włoskie — 70—80/kg, tyle samo — orzeszki ziemne, rodzynki — 100 Rb, tyle samo — migdały (łuskane migdały kosztują 200 rubli). Suszone brzoskwinie — 150, granat — 20—25 rubli za sztukę, cytryna 15—30 za sztukę, kilogram mandarynek 100—110 Rb, pomidory 100—110, ogórki — 45 rubli za kilogram.

Wieprzowina 150—200, wędzonki — od 100 do 300 rubli za 1 kg.

różne

KĄSKI motocyklowe, motorowerowe, dwanaście modeli. Firma „Bella" 05-092 Łomianki, ul. Batalionu Zośka 12 tel. 35-00-82.
k 1439-00

TACKI styropianowe produkcji krajowej. Warszawa, 35-00-82.
k 1440-00

APARAT wody sodowej XAA12 wata mineralna 102-981.
g 4571-1

NIE UŻYWANĄ videokamerę sprzedam. Wójcicki Stanisław, Maże, 19-314 Kalinowo woj. Suwałki.
p 210-1

CHAŁUPNICZO zarobisz 200 tys. dziennie. Informacja: koperta, znaczek + 3.000 (ksero). Jabłońska, skr. 1, 69-220 Ośno Lub.
p 215-1

KOSZULE flanelowe — Producent — Łódź, 37-30-42.
k 1579-1

SPRZEDAM prasę do płytek lastrico, młot, ślusarki hydrauliczne. Łomża tel. 23-14 wieczorem.
Łg — 3668-0

usługi

KANCELARIA Radców Prawnych 435-851, Sienkiewicza 46.
g 4661-0

GARAŻE metalowe, 432-614.
g 4670-1

KSIĘGA przychodów i rozchodów, podatnia, S.A.D., porady prawne, „Sawro", Warszawska 9.
g 4690-1

AUTOALARMY — dwuletnia gwarancja, inż. Sosnowski, Gedymina 21.
g 3574-00

ALARMY, autoalarmy, „Kombit", 752-902.
g 3969-0

PIECZĄTKI tradycyjne i bezbarwne. Tradycyjne w 48 godzin. Malmeda 35.
g 3861-0

MONTAŻ drzwi dodatkowych, zabezpieczenia, tel. 231-46.
g 4035-00

MONTAŻ drzwi dodatkowych, zabezpieczenia, tel. 44-46 Łomża, 61-38-31, Białystok.
g 3880-0

ŻALUZJE 105.000/m kw. „Żalmal", 21-00 Łomża.
Łg 3638-0

WYRÓB oklein Hajnówka, tel. 42-38.
g 4382-0

DEZYNSEKCJA 413-390.
g 4659-0

DEZYNSEKCJA 214-82.
g 3972-0

DŹWIGAMI, 753-293.
g 3945-0

ZMECHANIZOWANE Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Białystok, ul. Rycerska 84, tel. 762-364 poleca do wynajęcia koparki, ładowarki, spycharki, sprzęt specjalistyczny oraz usługi kompleksowe w danej branży.
g 4677-1

kupię

FIRMA zakupi używane regały magazynowe, tel. 210-67, 257-50 w. 213.
g 4672-1

sprzedam

PRZYCZEPĘ campingową N-126, towarową sprzedam, tel. 76-12-12.
g 4570-0

KĄSKI motorowe sprzedam. Warszawa 35-00-82.
k 1211-00

PIECE obrotowe, wsadowe, maszyny, urządzenia piekarnicze, „WAŻAPOL" Warszawa 17-22-07.
k 1334-0

KUCHENKĘ mikrofalową Funai, gwarancja z opiekaczem sprzedam, tel. 382-38.
g 4673-1

PATELNIĘ elektryczną i sprzęt do wyposażenia kuchni w ośrodku wczasowym sprzedam, tel. 216-81 w. 13.
g 4669-1

SPRZEDAM komorę chłodniczą o poj. 7 m sześc. i taśmociąg budowlany 10-metrowy. Stan bardzo dobry. Pisz, ul. Mickiewicza 41 (7.00—17.00).
Eg 3195-0

PRZYCZEPĘ wywrotkę — sprzedam, Gąsowski Józef, Kobylin — Kruszewo, gm. Kobylin — Borzymy.
g 4695-1

TANIO mozaikę dekową, maszynę do pisania 413-163.
g 4578-1

DZIAŁKĘ pracowniczą 238-08.
g 4699-1

TANIO — „Nysa" i patelnia elektryczna, Mieruciе 21 k/Grajewa. Derecz.
p 219-1

CIĄGNIK C-330 (1988) sprzedam. Remigiusz Kowalski wieś Pomiany, 16-220 Bargłów Kościelny, Suwalskie.
p 217-1

biznes %

KURS marketingu — Ośrodek Doskonalenia Kadr, tel. 419-626.
g 4674-0

POSZUKUJĘ producentów europalet 41-07-56.
g 4696-0

PRZYJMĘ wspólnika do zakładu produkcji spożywczej w Białymstoku. Oferty Biuro Ogłoszeń „4700".
g 4700-1

lokale

DO WYNAJĘCIA lokal na Starym Rynku, parter — na usługi, biuro, hurtownię. Łomża 25-45.
Łg — 3660-1

LOKAL do wynajęcia. Łomża tel. 57-52.
Łg — 3661-0

POWAŻNA spółka Importowo-Eksportowa poszukuje w centrum Łomży lokalu o powierzchni 200 metrów kwadratowych na działalność handlowo-przemysłową. Białystok, tel. 220-08.
g 4396-00

wynajmę

STANCJA dziewczynom, 433-112.
g 4683-1

POKÓJ 614-715.
g 4594-00

WYNAJMĘ mieszkanie płatne z góry, Pomorska 63.
g 4692-1

mieszkania

AGENCJA Prawnicza „DOMINIUM" — kupno — sprzedaż mieszkań — domów — działek — wynajmowanie mieszkań — Lipowa 16a 319-40.
g 3165-0

BIURO „LOKAL" — tel. 287-53 Mieszkania — nieruchomości. Kupno (sprzedaż). Obsługa prawna. Wyszyńskiego 3 III p. Pokój 300.
g 1380-0

SPRZEDAM kawalerkę, 415-109.
g 4687-1

GIŻYCKO — mieszkanie w domu dwurodzinnym, piętro, etażowe gazowe, garaż, telefon, ogród sprzedam. Oferty: 80-876 Gdańsk — 52, skrytka 115, tel. 32-72-96.
Gg 2521-00

samochody

SPRZEDAM peugeota 205 j.r. (1992) gwarancja, cena atrakcyjna, 512-347.
g 4668-1

PILNIE sprzedam Poloneza 1988, Elk, Matejki 6/12, tel. grzecinoscy 32-01 wew. 273.
Eg 3197-1

SPRZEDAM nadwozie poloneza, 613-709.
g 4659-1

PRZEDPŁATĘ na 126p sprzedam, tel. 414-287 po 14.
g 4686-1

SPRZEDAM Stara 200 lub zamienię na osobowy. Osiedle II 26 Goldap.
p 208-1

SPRZEDAM stara 28 izoterma (1982), Wojny Szuby 22, gm. Szepietowo, informacja 523-397.
g 4573-0

nieruchomości

SPRZEDAŻ, kupno nieruchomości — „Sawro", Warszawska 9.
g 4696-1

DZIAŁKĘ 2000 m kw nad jeziorem Selment Wielki, tel. 417-010 (8—16).
g 4386-0

DZIAŁKĘ z rozpoczętą budową w centrum Giżycka sprzedam. Olsztyn tel. 16-07-56.
Sg — 4115-0

hurt

HURTOWNIA papierosów — „MIDAS" Warszawa, tel. 365-28, 236-411 wew. 676, 731-478.
k 1230-00

praca

FIRMA zatrudni akwizytorów na terenie woj. łomżyńskiego, może być z fiatem 126p. Białystok, 514-367.
g 4682-1

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, ogłasza przetarg na:

— sam. ŻUK A-11B, rok prod. 1986, cena wyw. 14 mln zł.

Przetarg odbędzie się dn. 4.05.1992 r. o godz. 10 przy ul. Lipowej 51, p. 61 („Lasy"). II przetarg odbędzie się dnia 11.05.1992 r. o godz. 10 jak wyżej.
k 1543-1

Rejon Energetyczny Białystok przeprasza odbiorców energii elektrycznej za przerwy w dostawie, które wystąpią:

m. Białystok:

— 4.05.92 r. w godz. 8—14 ulice: Piasta od torów PKP przy Piastowskiej do Pieczurek, Brzostowskiego, Włościańska, Drzymały, Prądzyńskiego, Sciegiennego, Poniatowskiego, Sucharskiego, Wołyńska od Piasta, PODz. im. Piasta Kołodzieja — sieć napowietrzna, Bema 100A, 100B, 101,

— 5.05.92 r. w godz. 8—14 ulice: Pietrasze TOPL,

— 6.05.92 r. w godz. 8—14 ulice: Lwowska, Drewniana, Zaułek Zakopiańskiej, Bednarska, Jagiellońska, Gdańska,

— 7.05.92 r. w godz. 8—14 ulice: Czysta, Żytnia, Waryńskiego, Proletariacka — sieć napowietrzna,

— 8.05.92 r. w godz. 8—14 ulice: Ciołkowskiego od Lwowskiej do Murarskiej, Murarska, Kołodziejska, Dojlidzka, Szczecińska, Jagiellońska, Brańska, Gliwicka, Gdańska, Lwowska, Folwarczna, Nowowarszawska od Bramkiego do Zaściańskiej, Szosa Płn.-Obwodowa na wysokości Zawad,

miejscowości:

— 6.05.92 r. w godz. 8—14: Bacieczki PKP,

— 7.05.92 r. w godz. 8—14 w Dojlidach Górnych ulice: Białostocka, Szkolna, Krzywa, Nowa, Sadowa,

— 8.05.92 r. w godz. 8—14: Zawady na wysokości osiedla Dziesięciny,

— 5.05.92 r. i 7.05.92 r. w godz. 8—13 w Klepsinie ulice: Morelnika, Gałczyńskiego, Reymonta, Żeromskiego, Zambrowska, Kruczkowskiego, Tuwima, Broniewskiego.

W związku z planowanymi wyłączeniami energii elektrycznej podanymi wyżej nastąpią kilkuminutowe zaniki napięcia dla części osiedli, do których te ulice należą. Wyłączenie dotyczy również zakładów usługowych i warsztatów rzemieślniczych znajdujących się przy ww. ulicach. Bliższych informacji udziela Pogotowie Energetyczne, tel. 991.
k 1397-1

USG jamy brzusznej, gastroskopie, rektoskopie, leczenie

w dniu zgłoszenia się,

codziennie 11 - 15.30
wolne soboty 9 - 12
Prywatny Gabinet Gastrologiczny
ul. Mickiewicza 27
inf. tel. 242-27, 750-414
dr A. Baniukiewicz, dr O. Hnidec, dr S. Kosidło
g 4378-0

„ASIE"
Białystok
Lipowa 51 p. 21
tel. 520-471 wew. 246

Canon

Kserokopiarki, telefaxy
Serwis, materiały
CENY PROMOCYJNE
g 3870-0

PRASKA GIEŁDA SPOŻYWCZA

OWOCE WARZYWA NAPOJE PIWO SŁODYCZE
PAPIEROSY PRZYPRAWY PRZETWORY
KAWA HERBATA TŁUSZCZE RYBY
JAJA I WIELE INNYCH

WARSZAWA ul. CHEŁMZYŃSKA 180
tel./ fax 610 77 20
DOJAZD OD ul. MARSA LUB OD ZĄBEK.
CODZIENNIE OD GODZ. 6.00 DO 23.00
W SOBOTĘ DO 15.00 W NIEDZIELĘ OD 10.00

PLAC UTWARDZONY
WJAZD BEZPŁATNY !

k 1486-0

Spółka „LUPOL" Łask
ul. Żeromskiego 64, województwo Sieradz, tel. 32-61, telex 884-612

SPROWADZA I SPRZEDAJE MASZYNY STOLARSKIE PRODUKCJI RFN UŻYWANE

- traki pionowe tartaki
- traki dwupiłowe tarczowe
- strugarki czterostronne
- wielopiły
- okleiniarki boczne
- ostrzałki do pił

Po godzinie 16-tej wiadomość telefon Łask 71-103.
k 1207-0

stomil

Zarząd „STOMIL—OLSZTYN" S.A.
ul. Wł. Leonharda 9
10-454 Olsztyn

przekaże na zasadach najmu następujące obiekty Spółki na terenie miasta Olsztyna

■ Hotel pracowniczy

- zlokalizowany przy ul. Kołobrzeskiej 34. Budynek wolnostojący, cztero-kondygnacyjny o pow. użytkowej 1967 m². Na każdej kondygnacji usytuowanych jest 13 pokoi mieszkalnych, pomieszczenia gospodarcze oraz urządzenia sanitarne. Pokoje wyposażone są w tapczany, szafy wnękowe i kącik toaletowe (umywalka).

■ Stołówka

- zlokalizowana przy ul. Kołobrzeskiej 36. Budynek parterowy, wolnostojący, częściowo podpiwniczony o pow. 671 m²o projektowanej zdolności 600 - 800 posiłków obiadowych dziennie. Stołówka wyposażona w podstawowe urządzenia produkcyjne.

■ Barak murowany

- zlokalizowany przy ul. Piłsudskiego 71 (w sąsiedztwie biurowca Spółki). Budynek wolnostojący o pow. 847 m² wyposażony w instalację co, wod-kan, elektryczną 220-380 V. Pomieszczenia składają się z części magazynowej, produkcyjnej i socjalnej. Dotychczas użytkownikiem w/w baraku była Spółdzielnia Odzieżowa.

Oferty należy składać wyłącznie co do całości poszczególnych obiektów w Zarządzie Stomil S.A. do 31.05.92 r.

Szczegółowych informacji udziela Dział Adm.-Gosp. tel. 33-07-41 wewn. 258, fax 33-65-97

k 1504-0

135 lat doświadczeń !!!

FURTENBACH

Tylko u nas znajdziesz sposób na:
- spękane posadzki
- cieknące dachy
- odpadające tynki
- słabe i kruche podłogi
- nieszczelne zbiorniki
- zniszczone żelbety

Bezpłatne doradztwo i konsultacja!

SOLAR BIT, Białystok ul. 1000-lecia PP 10, Tel. 761-045
k 1169-0

World Cruise Corporation

5.000 Stanowisk Pracy Na Statkach Wycieczkowych

Stanowiska pracy na statkach wycieczkowych na Karaibach są dla mężczyzn i kobiet w wieku od 18 do 40 lat.

Dostępne stanowiska: Szefowie kuchni i załoga kuchenna, kelnerzy/-ki, obsługa barów, obsługa sklepowa, pracownicy administracyjni, ekipa sprzątająca, mechanicy, płatnicy, recepcjoniści, marynarze, oficerowie pokładowi, i wiele innych stanowisk. (Uprzednie doświadczenie nie jest wymagane dla wszystkich stanowisk).

Płace: 8.000 - 30.000 dolarów USA rocznie

Dodatkowe świadczenia: * Zakwaterowanie w nowoczesnych kabinach i bezpłatne wyżywienie * Nieopodatkowane zarobki * Bezpłatne przeszkolenie. **Jeżeli jesteś zainteresowany/-a dobrze płatną pracą na statku wycieczkowym, wypełnij poniższy kupon i wyślij do:**

World Cruise Corporation
2895 Biscayne Blvd. Suite 411
Miami, FL 33137 U.S.A.

☐ Pan ☐ Pani
Nazwisko: _____
Ulica: _____
Miejscowość: _____
Kod pocztowy: _____ Kraj: _____
Obecnie wykonywany zawód w Polsce: _____
Pol. 7

HURTOWNIA ZABAWEK KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH

Siedlce, Warszawska 10, tel. dom. 293-10
oferuje:
- ☐ **Dla Baby domki, mebelki, samochody, konie**
- ☐ **Zestawy wojskowe dla chłopców.**

Wózki dla lalek, maskotki pluszowe, piłki, klocki, torebki, zapinki, żółwie Ninja oraz wiele innych atrakcyjnych towarów na handel do sklepów i okręźny.
g 3637-00

SSP „Podlaska"
- badania środowiska pracy (posiadamy zezwolenie Sanepidu)
- operaty ochrony atmosfery i wodno-ściekowe
- pomiary elektroenergetyczne

tel. 754-802
k 937-0

ŻEBERKA ŻELIWNE
- hurt — 50.000 zł/szt.
- detal — 55.000 zł/szt.

Hurtownia „BARBARA"
Siemiatycze, ul. Wysoka 82
tel. 55-21-84, 55-64-87, tlx 853198
k 1441-00

Dyrekcja Zespołu Szkół Mechanicznych w Łapach

ogłasza przetarg nieograniczony

na samochód Polski Fiat 126 p

- rok produkcji 1988
- cena wywoł. 17.000.000 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 13.05.1992 r. o godz. 9.00 w Warsztatach Szkolnych ZSM w Łapach, ul. Sikorskiego 15.

Wadium w wysokości 10% należy wpłacić do dnia 13.05, do godz. 8.30 w kasie ZSM Łapy, ul. Sikorskiego 68, p. nr 13.
g 4508-1

- Kserokopiarki • Telefaksy • Kalkulatory • Komputery • Maszyny do pisania • Wagi elektroniczne • Tonery • Bębny • Wałki olejowe, teflonowe • Elektrody • Papier do kserokopiarek, telefaksów i teleksów

Serwis i naprawy kserokopiarek oraz sprzętu RTV

Canon

Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe
Białystok, ul. Sienkiewicza 77 tel./fax 752-517
g 2709—00

PANASONIC
• kamery video • telewizory • magnetowidy • wzmacniacze • CD • radiomagnetofony • radia samochodowe
Ełk, ul. Sikorskiego 3
Eg 3193-00

CEGŁĘ CERAMICZNĄ PEŁNĄ I DZIURAWKĘ
oferuje producent
Cegielnia w Mątwicy
gm. Nowogród, tel. Łomża 17-65-21
Cegła pełna: 900 zł/szt.
Cegła dziurawka: 800 zł/szt.
Łg 3629—0

PAK GROUP

MASZYNY DLA GASTRONOMII

TARGI MASZYN I URZĄDZEŃ WŁOSKICH dla
restauracji, barów, pizzerii, sklepów, hoteli, cukierni, piekarni

WARSZAWA 05-06-07 maja 1992
Hotel Victoria

GDAŃSK 08 -09 maja 1992
GKS Wybrzeże
ul. Zawodników 1 Hala Sportowa

godziny otwarcia 10.00 - 18.00
wstęp dla zainteresowanych przedsiębiorców
Organizator Firma FIN-MARK

k 1472-0

HURTOWNIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN OFERUJE:

szeroki asortyment preparatów w konkurencyjnych cenach.

Przy zakupie jednorazowym na wartość powyżej 10 mln zł preparaty produkcji zakładów chemicznych „Organika Sarzyna" (jak niżej) sprzedawane są w cenach fabrycznych.

- ☐ **Chwastox Extra**
- ☐ **Chwastox D**
- ☐ **Fusilade Super**
- ☐ **Nabu EC**
- ☐ **Pyramin Turbo**
- ☐ **Bayleton 5 WP**
- ☐ **Bayleton 25 Wp**
- ☐ **Sandofan Manco**
- ☐ **Siarkol**
- ☐ **Ronilan**

HURTOWNIA „BARBARA"
Siemiatycze, ul. Wysoka 82,
tel. 55-21-84, 55-64-87
tlx. 853198
k 1187-0

WIMAR
75-10-34 w. 23
PODNOSZONE DRZWI GARAŻOWE
Białystok, ul. Kombatantów 4
k 1531-0

WAGI elektroniczne TEC
uchylne, elektroniczne Lubelskich Fabryk Wag

Elektroniczne KASY
rejestrujące, restauracyjne, systemowe, TEC

- * Odważniki
- * Metkownice
- * Papier do kas, kalkulatorów, ksero
- * Lady chłodnicze
- * Transport 8 ton z rampą samozaładowczą — kraj

P.W. Andy 15-124 Białystok, Szosa Północno-Obwodowa 5
tel./fax 754-641 • tel. 751-505 w. 264 • tlx 852394

K 1522-0

NAJTAŃSZE BILETY LOTNICZE zaprasza S.A. TRADE
ul. Czackiego 3/5 Warszawa tel. 27-39-01, 26-28-21
Zadzwoń i przekonaj się!!!
Klienci zamiejscowi otrzymują zwrot za bilet PKP, PKS
k 1234-0

Zakłady Sprzętu Oświetleniowego „POLAM-WILKASY" w Wilkasach k/Giżycka

ogłaszają przetarg ofertowy na dokonanie rozruchu technologicznego mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków (WS-400) o wydajności 270 m³/dobę i ilości powstających aktualnie ścieków w zakładzie ok. 40 m³/dobę.

Komisyjne otwarcie ofert nastąpi w siedzibie zakładu w dniu 14.05.92 o godzinie 10.00.

Dokumentacja techniczna oczyszczalni znajduje się do wglądu w Zespole Inwestycji Zakładu.
Z.S.O. „POLAM-WILKASY" zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferty i unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.
Informacji udziela Zespół d/s Inwestycji tel. 58-11 w. 269 Giżycko
Gg 2523-1

UWAGA CHŁOPCY, ABSOLWENCI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH!

Jeżeli ukończyłeś szkołę podstawową a nie przekroczyłeś 18 roku życia i

chcesz uzyskać zawód oraz mieć zapewnioną pracę po ukończeniu nauki

zgłoś się do Dyrekcji Zasadniczej Szkoły Górniczej KOPALNI WĘGLA KAMIENNEGO „SOŚNICA" w Gliwicach, ul. Sikorskiego 132, tel. 32-03-91 wew. 43-80, 43-81.

W naszej szkole możesz kształcić się w następujących kierunkach:
- Górnik Kopalni Węgla Kamiennego
- Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego
- Operator maszyn i urządzeń przeróbczych
- Elektromonter górnictwa podziemnego
- Monter układów elektronicznych i automatyki przemysłowej

Po ukończeniu jednej z podanych specjalności możesz kontynuować naukę w trzyletnim Technikum Górniczym w Zabrzu.

Warunkiem przyjęcia do ZSG jest uzyskanie zaświadczenia podpisanego przez lekarza górniczej służby zdrowia, stwierdzającego przydatność kandydata do zawodu górniczego. Skierowania na badania wydaje dyrekcja szkoły, do której należy zgłosić się osobiście.

Kopalnia prowadząca szkołę zapewnia:
- wysoką comiesięczną pomoc materialną płatną w gotówce
- premię do wysokości 50% pomocy materialnej
- dodatek adaptacyjny dla uczniów klas III odbywających praktyczną naukę zawodu pod ziemią, w wysokości 20% podstawy pomocy materialnej
- ekwiwalent pieniężny za 2 tony węgla rocznie dla uczniów nie korzystających z internatu
- uczniowie mieszkający w internacie oprócz bezpłatnego zakwaterowania, otrzymują całodzienne wyżywienie, za które potrąca się im 50% wysokości pomocy materialnej, traktowane jako częściowe pokrycie kosztów wyżywienia
- odzież roboczą na zajęciach praktycznych oraz ekwiwalent pieniężny za umundurowanie
- bezpłatną opiekę lekarską górniczej służby zdrowia
- 50% stawki miesięcznej pomocy materialnej w gotówce w okresie letnich wakacji (lipiec, sierpień)
- korzystanie z wakacji na równi z uczniami szkół zawodowych podległych Min. Oświaty i Wychowania
- absolwentom naszej szkoły zalicza się okres 3 lat nauki w szkole do wysługi lat i nagrody jubileuszowej

A co najważniejsze!!!

Po ukończeniu naszej szkoły KOPALNIA WĘGLA KAMIENNEGO „SOŚNICA" zapewni Ci pracę w wyuczonym zawodzie.

Dojazd do szkoły autobusami linii nr 32 lub 702 z Gliwic lub Zabrza.
K 1148-0

BIB
Instytut Małej Przedsiębiorczości
Białystok, ul. Wiejska 45E
BIAŁOSTOCKA SZKOŁA BIZNESU
informuje, iż organizuje następujące
kursy z cyklu „Podatki-temat na dziś"
- ☐ „Cło oraz SAD i SADBIS" ..... 5-7.05.1992 . c. 550.000 zł
- ☐ „Wszystko o podatkach" ..... 5-9.05.1992 . c. 950.000 zł
- ☐ „Podatkowa księga przychodów i rozchodów" ..... 12-14.05.1992 . c. 500.000 zł
- ☐ „Podatek obrotowy i dochodowy od osób fizycznych" ..... 12-14.05.1992 . c. 580.000 zł

Bliższe informacje w siedzibie Szkoły
ZAPRASZAMY
g 4569-1

Białostocka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Białymstoku, ul. Św. Rocha 11/1

ogłasza przetarg pisemny na sprzedaż:

cena wyw.
- **Samochód Nysa** nr rej. BKD 885D ..... 6.000.000 zł
- **Samochód Starbet** nr rej. BKB 397 V ..... 17.500.000 zł
- **Samochód wywrotka Jelcz** nr rej. BKD 772B .. 24.000.000 zł
- **Tokarka TPS 400** ..... 5.150.000 zł
- **Frezarka FWE 16** ..... 16.000.000 zł
- **Przecinarka ramowa PM 120** ..... 2.800.000 zł
- **Podnośnik widłowy WW 1206** ..... 5.700.000 zł

Oferty składać na piśmie w terminie do 10 dni od daty ogłoszenia wpłacając wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej w kasie Spółdzielni.

Sprzęt można oglądać na bazie ul. Bema 102 w Białymstoku tel. 261-11, 250-26.

Rozpatrzenie ofert pisemnych nastąpi dn. 13 MAJA 1992 r.

Na maszyny nie sprzedane w przetargu pisemnym przeprowadzony zostanie przetarg ustny w dn. 15 MAJA 1992 r. I przetarg o godz. 10.00, drugi przetarg o godz. 12.00 w bazie przy ul. Bema 102.

Zastrzega się możliwość unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.
k 1511-1

URSUSY
PO STAREJ CENIE
KUPISZ
w POM Zambrów, tel. 34-47
lub Warszawa, ul. Błękitna 87 tel. 12-03-10
g 4203-00

NAJTAŃSZE PODSZEWKI KRAWIECKIE I KRESZ
POLDOM
Warszawa
56-82-42
K 1463-0

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Milejczycach tel. 49

ogłasza w dniu 5.05.1992 o godz. 10.00 przetarg na n/w sprzęt:

ciągnik C-360 szt. 1

Przystępujący do przetargu winien wpłacić wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej do kasy SKR najpóźniej do godz. 9.00 w dniu przetargu. Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.
k 1531-1

Przedsiębiorstwo Sprzętu i Transportu Wodno-Melioracyjnego Spółka z o.o. w Łomży

ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż n/w jednostek:

- **Koparka K-415A**
  nr fab. 0028
  cena wywoławcza — 20.000.000,-
- **Koparka K-408**
  nr fab. 3677
  cena wywoławcza — 25.000.000,-
- **Samochód żuk**
  nr rej. LOA831C
  cena wywoławcza — 10.000.000,-
- **Przyczepa D-46**
  nr rej. LOP6588
  cena wywoławcza 7.000.000,-

Przetarg odbędzie się w dniu 13 maja 1992 r. o godz. 10.00 w siedzibie Przedsiębiorstwa przy ul. Poznańskiej 141.

Wystawione jednostki do przetargu można oglądać po w/w adresem w dni robocze w godzinach od 10.00 do 14.00. Przystępujący do przetargu powinien wpłacić wadium 10% ceny wywoławczej do kasy Przedsiębiorstwa lub na konto BGŻ Łomża 845005-1485-131 najpóźniej w dniu przetargu.
Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. k 1530-1

radio

PROGRAM I

Wiadomości: 0.05, 2.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.02, 6.30, 8.00, 9.02, 10.02, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.00, 22.00; 0.10 Muzyka nocą; 5.20 Poranne rozmaitości rolnicze. 6.10 Informacje radia kierowców. 6.30 Przegląd prasy; 6.40 Informacje sportowe. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Punkty widzenia. 7.45 Konkurs „KOT"; 8.00 Przegląd prasy. 8.30 Radio Biznes. 9.00 Cztery pory roku; 10.30 Flodor Dostojewski: „Biedni ludzie". 10.40 Przeboje non stop. 11.30 Szkoda gadać; 12.05 Z kraju i ze świata; 12.25 Gorący temat; 12.35 Radio kierowców; 13.08 Nuta serca bliska: Stanisław Niewiadomski; 13.35 Rolnicza antena; 14.08 Muzyczna Jedynka; 16.10 Aktualności; 17.00 Dziennik Radia Watykańskiego; 17.15 System; 17.30 Radio Sat; 18.05 Echo — aud. słown.-muz.; 19.00 Z kraju i ze świata; 19.30 Radio dzieciom; 20.05 Lekcja „Special English"; 20.15 Koncert życzeń; 20.45 Opowiadania Stanisława Benskiego; 21.08 Kronika sportowa; 21.30 Wizytówki radiowe Marii Lerman. 22.05 Lekcja jęz. angielskiego; 22.20 Dyskografia Maurycego Rozenthala; 23.00 Dziennik wieczorny; 23.30 Świat musicalu.

PROGRAM III

Serwis Trójki co godzinę; 5.00 Zapraszamy do Trójki; 6.15 Lekcja jęz. angielskiego; 6.31 Lokalny informator radiowy; 7.31 Lokalny informator radiowy; 7.45 Informacje sportowe; 8.30 Julian Symons: „Spisek przeciwko Rogerowi Riderowi"; 8.45 Business news; 9.05 Słuchaj razem z nami — prow. Małgorzata Tulowiecka; 10.05 Jarosław Hasek: „Z latopisów Partii Umiarkowanego Postępu"; 11.05 Prowadzi Tadeusz Rusinek; 12.05 W tonacji Trójki — prow. Jerzy Janiszewski; 13.05 Prowadzi Paweł Sztompke; 14.10 Reggae — pieśni wędrowców; 14.50 Folk w pigułce; 15.05 Brum; 16.00 Zapraszamy do Trójki (CD); 16.31 Lokalny informator radiowy; 18.10 Informacje sportowe; 19.05 Louis „Ferdinand Céline: „Śmierć na kredyt"; 19.15 Muzyczna poczta UKF — prow. Jerzy Janiszewski; 20.15 Puls jazzu; 21.05 Podarunek z ciszy; 22.05 Informacje sportowe; 22.10 Międzynarodowy Rok Mozartowski; 22.54 Lekcja jęz. angielskiego; 23.00 To był dzień; 23.25 W kręgu ballady; 23.50 Józef Skrzynecky: „Lwiątko"; 0.05 Trójka pod księżycem — prow. Piotr Majewski.

PR Białystok
TO TWOJE RADIO
UKF 72,8 MHZ
72,68 MHZ

5.00 Przebudzanki, 5.15 Głos Ameryki dla Radia Białystok; 5.30 Kurier Poranny — prow. L. Marek; 5.45 Lekcja jęz. angielskiego; 8.30 Audycja dla niepełnosprawnych; 8.50 Pod znakiem Pogoni (powt.); 9.05 Tu Twoje Radio — prow. K. Kurianiuk; 9.45 Powieść; 10.15 Felieton; 11.10 Kopyść 92 — aud. E. Biesiady; 11.50 Muzyka dla Ciebie; 13.15 Z językiem polskim na co dzień; 14.00 Radio bezrobotnych — aud. J. Smyka; 14.45 Lekcja jęz. angielskiego; 14.50 ABC — jak się uczyć języków obcych — aud. G. Jawora; 15.00 Powroty — prow. W. Kujałowicz; 15.50 Regionalna Popołudniówka Radiowa; 16.20 Zadzwoń do nas: 230-70 — prow. M. Andruszkiewicz; 18.00 Światowy serwis BBC; 18.30 Lekcja jęz. angielskiego; 18.35 PRYSZCZ magazyn młodzieżowy; 18.45 Pod znakiem Pogoni — aud. J. Leszczyńskiego; 19.10 Wojciech Kujawiacz zaprasza; 22.00 Światowy serwis BBC; 23.00 Lekcja jęz. angielskiego; 23.05 Nocne granie (CD) — prow. K. Żurakowski.

telewizja

PROGRAM I

8.00 „Dzień dobry" — poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości poranne
9.10 „Domowe przedszkole"
9.35 Porozmawiajmy o dzieciach
9.40 Program dnia
9.45 „Giełda pracy — giełda szans"
10.00 „Kobieta za ladą" — serial prod. czechosł.
10.45 „Giełda pracy — giełda szans"
11.00 „Kultura ludowa" — Konteksty
11.45 „Polak w Salwadorze" — reportaż
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15—16.10 Telewizja Edukacyjna
12.15 Agroszkoła — kombajny zbożowe
12.35 Agroszkoła — zespołowe użytkowanie maszyn
12.45 „Swego nie znacie..." — katalog zabytków: Legnica — Katedra
12.55 „Spotkanie z literaturą" — Bajka
13.25 „Spotkania z panem Paskiem"
13.55 „Swego nie znacie..." — katalog zabytków: Legnica — Mauzoleum Piastów
14.05 Wielka historia małych miast — Bobowa
14.35 „Spotkanie z literaturą" — Poezja modernizmu europejskiego
15.00 „Klementyna" — widowisko poświęcone Klementynie z Tańskich Hoffmanowej
15.40 Uniwersytet Nauczycielski — Bliżej Europy
16.10 Program dnia
16.15 „Sami o sobie" — magazyn nastolatków
16.40 Kino nastolatków: „Ostatni elektryczny rycerz" — serial prod. USA
17.15 Teleexpress
17.35 „Klinika zdrowego człowieka" — Alergicy i kurz
18.00 „Bill Cosby Show" — serial prod. USA
18.30 „Rewizja nadzwyczajna" — Wileńszczyzna — ostatni komendant
19.00 Dziesięć minut dla ministra pracy
19.15 Dobranoc: „Opowieści upierzonego węża"
19.30 Wiadomości
20.10 Studio Sport — Finał Pucharu UEFA w piłce nożnej: AC Torino — Ajax Amsterdam
22.25 „Aby do świtu" (2) — „Prawdziwy proletariusz" — serial TP
22.45 Wiadomości wieczorne
23.00 „Dom" — serial TP
0.25 Poezja na dobranoc

PROGRAM II

7.30 Panorama
7.40 „Rano"
8.10 „Starcom — kosmiczne siły zbrojne Stanów Zjednoczonych" — serial anim prod. USA
8.35 „Świat kobiet" — magazyn
9.00 Program lokalny
9.30 „Rano"
9.40 „Pokolenia" — serial prod. USA
10.00 CNN — Headline News
10.15 „Rano"
15.45 Powitanie
15.50 „Starcom — kosmiczne siły zbrojne Stanów Zjednoczonych" — serial animowany prod. USA
16.15 Sport — Galopem — mag sportów konnych
16.30 Panorama
16.40 „Meandry architektury" — Architektura i natura
17.00 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
17.05 „David Puttnam" — film dok. prod. ang.
18.00 Program lokalny
18.30 „Alle, Allo" — serial prod. ang.
19.00 „Pokolenia" — serial prod. USA
19.20 Wywiad „Dwójki"
19.30 Język angielski
20.00 „Z biegiem rzeki" — serial prod. austral.
21.00 Panorama
21.25 „Ekspres reporterów"
22.00 Rewelacja miesiąca: Międzynarodowy Dzień Tańca — Adolphe Adam — „Giselle"
24.00 Panorama

telewizja rosyjska

4.00 Poranek — pr. inf.-muz.; 6.30 W gościnie u gnomów — film anim.; 6.45 Dziecięcy klub muzyczny; 7.45 Wejrzyjcie w nasze smutki — film dok.; 8.35 Wszystkie bilety wyprzedane: E. Szifrin. 10.00 Wiadomości (wersja dla niesłyszących); 10.25 W świecie zwierząt; 11.25 Film dokumentalny; 11.55 Jak osiągnąć sukces; 12.10 Notes; 12.15 Telemikst; 13.00 Wiadomości; 13.25 Dzisiaj i wówczas; 13.55 Anna Pietrowna, odc. I — film prod. radz.; 15.05 Gockpsaxs: Eric Clapton i jego przyjaciele; 16.00 Wiadomości; 16.20 Studio „Polityka" przedstawia; 16.55 Piłka nożna, mecz towarzyski: WNP — Anglia; w przerwie (17.45) — Dobranocka; 19.00 Wiadomości; 19.40 Strumienie szampana — film prod. radz.; 21.30 Bobo — film na motywach poezji J. Brobskiego; 22.00 Wiadomości; 22.25 Bumerang; 22.55 Program rozrywkowy; 23.40 Mistrzostwa Europy w bilardzie.

TV SAT

PRO 7

8.30 Catweazle; 9.00 Air Force; 9.35 Trio mit vier Fäusten; 10.55 Wieża duchów (film akcji USA); 12.30 Police Affair; 13.30 BMW — Open; 17.05 Trick 7; 19.00 W tajnej misji; 20.15 Mike Hammer; 22.15 Jake und McCabe; 23.10 Einstweilige Verfuegung (kabaret-satyra); 23.55 Szeryf (film USA); 1.40 Wiadomości; 1.50 Nocny sokół; 2.40 Wiadomości; 2.50 Tu przyszedł morderca (krym. franc.); 4.35 Wiadomości; 4.45 Hitchhiker; 5.10 BMW — Open (tenis).

RTL PLUS

9.00 Gry życia; 9.50 Bogaci i piękni; 10.15 Dr Marcus Welby; 11.05 Lieber Onkel Bill; 11.30 Tic Tac Toe; 12.00 Pojedynek rodziny; 12.30 Zwoelfdreissig (magazyn); 12.50 Wspaniała rodzinka; 13.50 California Clan; 14.05 Springfieldowie; 14.50 Szef; 15.45 Chips; 16.40 Ryzykownie!; 17.10 Der Preis ist heiss (quiz); 17.45 Glueck am Druecker; 18.00 Elf 99; 19.20 Powrót do przeszłości; 20.15 Heimatmelodie; 21.15 Gottschalk; 22.20 Stern ZV; 23.00 Der Clute Dreier; 23.30 Benny Hill; 0.00 Airwolf; 0.55 Przeciw mafii; 1.40 Twilight Zone; 2.05 Film fabularny.

EUROSPORT

9.00 Tenis: turniej w Monachium; 12.00 Kolarstwo „Vuelta Espania"; 13.00 Piłka nożna: magazyn „Eurogole"; 14.00 Tenis: turniej w Monachium; 16.00 Kolarstwo: „Vuelta Espania", trzeci etap, 201 km z Jerez do Kordoby (na żywo); 17.00 Westling; 18.00 Tenis: turniej w Monachium; 21.30 Wiadomości; 22.00 Turniej tenisowy w Monachium.

SCREENSPORT

8.00 Eurobics; 8.30 Hokej: play-off (NHL); 10.30 Magazyn motorowy „Go"; 11.30 Eurobuse; 12.00 Bilard (snooker): grają Steve James i Mike Hallett; 14.00 Hokej: przegląd tygodnia w NHL; 15.00 Eurobics; 15.30 Piłka nożna: liga hiszpańska; 16.00 Automobilizm: wyścigi w Wielkiej Brytanii; 16.30 Boks; 18.00 Magazyn narciarski; 18.30 Kregle: zawody w Leylystad w Holandii; 19.30 Futbol amerykański: Londyn — Sacramento (liga światowa); 21.30 Golf: zawody weteranów; 23.15 Golf: przegląd tygodnia; 23.30 Hokej: play-off (NHL).

Radio i telewizja

TEATRY

Teatr Dramatyczny im. Al. Węgierki w Białymstoku — „NIENAWIDZĘ" (mała scena) godz. 17.
Białostocki Teatr Lalek — nieczynny

KINA W BIAŁYMSTOKU

„Pokój" — „Szkoła wyrzutków" (USA, l. 15). godz. 11, 15.30, (ostatnie dni), „Switch" (USA, l. 15). godz. 13, 17.30, 19.30.
„Ton" — Kino lektur szkolnych „W mustangi i w puszczy" cz. I i II, godz. 9, „Bernard i Bianka w krainie kangurów" (USA, b.o. — dubbing), godz. 11.30, „Hook" (USA, l. 12), godz. 14, 17, 19.30.
„Forum" — „Więcej czadu" (USA, l. 15), godz. 13, 15.30, 17.30, „Europa, Europa" (franc.-niem.-pol., l. 15), godz. 19.30.
„Syrena" — „Imię róży" (franc.-włosk., l. 18), godz. 17, 19.30.

KINA W WOJEWÓDZTWACH: BIAŁOSTOCKIM

Bielsk Podlaski „Znicz" — „Fx 2" (USA, l. 15).
Sokółka „Sokół" — „Szeherezada" (USA, l. 12).
Siemiatycze „Chrobry" — „Yoy" (franc., l. 18).

ŁOMŻYŃSKIM

Łomża „Millenium" — „Fx 2" (USA, l. 15).
Kolno „Wrzos" — „Dzieci gorszego Boga" (USA, l. 15).
Wysokie Mazowieckie „Wars" — „Obcy — decydujące starcie" (USA, l. 15)

SUWALSKIM

Suwałki „Bałtyk" — „Ognisty podmuch" (USA, l. 15).
Augustów „Iskra" — „Nocne gry" (USA, l. 18).
Ełk „Polonia" — „Piekielny obóz" (USA, l. 15).
Gołdap „Sambia" — „Kopalnie króla Salomona" (USA, l. 12).
Olecko „Mazur" — „Linia śmierci" (ang., l. 18).
Ryn „Łabędź" — „Parszywe dranie" (USA, l. 15)

Co, gdzie, kiedy?

Policja — tel. 997
Straż Pożarna — tel. 998
Pogotowie Elektryczne — tel. 991
Pogotowie Gazowe — tel. 992
Pogotowie Techniczne Wodociągów — tel. 994
Informacja o usługach — tel. 416-545

SŁUŻBA ZDROWIA W BIAŁYMSTOKU

Pogotowie Ratunkowe, ul. Poleska 89 tel. biura wezwań 999, 999 524 192 Informacja Pogotowia tel. 22-222
Ambulatorium Pogotowia, ul. Poleska 89
— Pediatryczne — czynne w dni robocze w godz 19—7 w wolne soboty w godz 15—7, w niedziele i święta w godz. 7—7
— Internistyczne czynne codziennie przez całą dobę
— Stomatologiczne czynne w dni robocze w godz. 19—7 w wolne soboty w godz 15—7 w niedziele i święta w godz. 7—7

Gabinety zabiegowe:
— Internistyczny dla dorosłych czynny codziennie przez całą dobę
— Gabinet dla dzieci czynny w dni robocze w godz. 19—7, w wolne soboty w godz. 15—7, w niedziele i święta w godz. 7—7.
Ambulatorium chirurgiczne dla dorosłych
— ul. I Białowny 11. tel. 240-41.
Ambulatorium Chirurgii Dziecięcej, ul. Wołodyjowskiego 2a
„Hospicjum" Punkt Konsultacyjny Towarzystwa Przyjaciół Chorych, ul Świętojańska 1 c. tel 415-607 — czynny w poniedziałki i czwartki w godz. 15—17.

APTEKA (ostry dyżur)
ul. Suraska 2.

SZPITALE DYŻURY CODZIENNE

Woj. Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego ul M Skłodowskiej-Curie 26 tel 316-21 do 26 i 270-41 — dyżuruje rehabilitacja oraz oddziały dziecięce chirurgia reanimacja, laryngologia, wewnętrzny.
Woj. Szpital Specjalistyczny im. K. Dłuskiego, ul Żurawia 14 do godz 15 tel 417-570 i 417-694, po godz. 15 tel 417-593 dyżurują oddziały gruźlicy dziecięcej, sztucznej nerki zakaźny dorosłych
Specjalistyczny Dermatologiczny ZOZ, ul. Św. Rocha 3, tel. 219-06.
Szpital Onkologiczny, ul. Ogrodowa 12 tel 417-100

OSTRE DYŻURY W DNIU 29.IV.1992 R.

CHIRURGIA, REANIMACJA KARDIOLOGICZNA, WEWNĘTRZNY LARYNGOLOGIA, OKULISTYKA, NEUROLOGIA ZAKAŹNY DZIECIĘCY — Woj Szpital Zespolony im J Śniadeckiego ul M Skłodowskiej-Curie 26. tel. 316-21 do 26 i 270-41
POŁOŻNICTWO — Specjalistyczny ZOZ im M Skłodowskiej Curie, ul. Warszawska 15, tel 417-100.
ODDZIAŁ GRUŹLICY — Specjalistyczny P/Gruźlicy ZOZ. ul Warszawska 18 tel. 412-952.

W ŁOMŻY

Pogotowie Ratunkowe — tel 999 oraz 38-55
Pogotowie Chirurgiczne — Szosa Zambrowska 1/27 — czynne cała dobę
Woj. Szpital Zespolony, ul. M. Skłodowskiej-Curie 1, tel. 24-01
Apteka (ostry dyżur), ul. Giełczyńska 1 tel 32-44

W SUWAŁKACH

Pogotowie Ratunkowe — tel 999
Woj. Szpital Zespolony, ul. Gwardii Ludowej 60, tel. 62-546.
Apteka (ostry dyżur) ul. Konopnickiej 3, tel. 50-21.

TELEFONY ZAUFANIA

Białystok — tel 988 — czynny codziennie w godz 16—5.
Łomża — tel 988 — czynny w poniedziałki, środy i piątki w godz. 16.30—21.30.

W razie wypadku

⊙ kserokopiarki Canon FC-2, NP--1010, PC 11, NP 1215S, NP-1215, NP-2020,

Canon

⊙ telefaksy, kalkulatory biurowe, liczarki do baknotów, notatniki cyfrowe, maszyny do pisania, tonery, bębny, wałki olejowe, papier do kserokopiarek, telefaksów, serwis gwarancyjny i pogwarancyjny, montaż, instruktaż w cenie sprzętu.

najtaniej — sprawdź

CENTRUM Białystok
ul. Antoniuk Fabryczny 40/48
tel. 510-280 wewn. 6 godz. 8—15

g 4657-1

Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Budownictwa Przemysłowego w Białymstoku, ul. Kombatantów 4/1

ogłasza przetarg nieograniczony na:

1) sam. osob. Wołga Gaz-24, rok bud. 1986
cena wywoławcza 28.000.000,—

2) sam. Żuk A-16, rok bud. 1980
cena wywoławcza 7.000.000,—

Przetarg odbędzie się w siedzibie przedsiębiorstwa w dniu 12.05.92 r.
Wadium w wys. 10 proc. należy wpłacić do kasy przedsiębiorstwa.
Informacje można uzyskać pod nr. tel. 753-032.

k 1542-1

Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Łomży ogłasza:

1. Przetarg nieograniczony na samochody i sprzęt oraz budynki pod rozbiórkę
2. Przetarg ograniczony na 2 garaże przy ul. Kopernika dla członków ŁSM.

Przetarg odbędzie się w budynku Administracji nr 3, ul. Konstytucji 3 Maja 2, w dniach:
12.05.92 na budynki i garaże — godz. 10,
13.05.92 na samochody i sprzęt — godz. 10.

Wadium w wysokości 10 proc. należy wpłacić do godz. 9 w miejscu przetargu.
Bliższe informacje pod tel. 168-238 wewn. 13.

k 1546-1

Wyrazy szczerego współczucia
Dr Elwirze Telejko
z powodu zgonu
M A T K I
składają:
Dyrekcja i pracownicy PZF „CEFARM" w Białymstoku.

g 4662-1

Wyrazy najgłębszego i szczerego współczucia
koleżance mgr Mariannie Karasiewicz
z powodu zgonu
M A T K I
składają:
Dyrekcja, Związki Zawodowe, Rada Pracownicza i pracownicy Suwalskich Zakładów Drobiarskich.

k 1547

HURTOWNIA Materiałów Elektrotechnicznych „EL-HURT"
oferuje do sprzedaży:
— przewody,
— kable,
— osprzęt mieszkaniowy,
— oprawy mieszkaniowe, przemysłowe
— aparatura rozdzielcza NN i SN
15-727 Białystok
ul. Hetmańska 7,
tel. 510-856
ZAPRASZAMY
w godz. 8—15
g 4675-0

TANIA ODZIEŻ SORTOWANA
(Belgia, Holandia)
HURT — DETAL
Pisz, ul. Mazurska 6
tel. 33-663.
g 4685-1

⊙ **Blacha ocynkowana** 54 tys./arkusz
⊙ **Pręty żebrowane** ϕ 10, 12, 14 3.350 zł/kg
ZPED Augustów, tel. 45-302
g 4653-0

FILTRY
Filtry do oczyszczania i uzdatniania wody produkcji kanadyjskiej i belgijskiej, domowe i przemysłowe, **zmiękczacze i odżelaźniacze** domowe i przemysłowe oferuje:
„EDAN" Białystok, tel. 510-280 wew. 6
ul. Antoniuk Fabryczny 40/48, pokój 101
FILTRY
g 4656-1

Zakład Instalacji Wodno-Kanaliz. i C.O.
Ełk, ul. Kochanowskiego 68/31
poleca zakładom przemysłowym i właścicielom domków jednorodzinnych
— ogrzewanie podłogowe
— instalacje miedziane i tradycyjne
— montaż, serwis
— kotły olejowe„ gazowe firmy „Viessmann" „Kessel"
Eg 3198-1

PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO ROLNE Dubeninki „w likwidacji"
ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż nw. urządzeń:

		cena	wywoł.
Zakład Rolny Przerośl Gołdapska			
1.	Stacja paliw	23	mln zł
2.	Waga wozowa	7	mln zł
3.	Komora chłodnicza	4	mln zł
4.	Młewnik	17	mln zł
5.	Linia brykietowania słomy 12	66	mln zł
6.	Silosy zbożowe o poj. 150 ton	320	mln zł
7.	Urządzenia suszarni	370	mln zł
8.	Baza paliw suszarni	16	mln zł
Zakład Rolny Łoje			
1.	Sam. osob. Fiat 125p, szt. 1	8	mln zł
2.	Samochód Nysa, szt. 1	10	mln zł
3.	Baza paliw, szt. 1	12	mln zł
4.	Wialnia K-548, szt. 1	4,5	mln zł
5.	Czyszczalnia zbożowa, szt. 1	12	mln zł
6.	Urządzenia suszarni	15	mln zł
7.	Agregat prądotwórczy	40	mln zł
8.	Piec suszarniczy	2	mln zł
9.	Przenośnik czerpakowy	2	mln zł
10.	Przenośnik redlerowy	3	mln zł
11.	Cyklon CW-132	1	mln zł
12.	Wieża techniczna, szt. 1	6	mln zł
13.	Kalkulator ELKA 55, szt. 2	0,2	mln zł
14.	Wentylatory suszarnicze, szt. 5	2	mln zł
15.	Waga wozowa, szt. 1	3,2	mln zł

Przetarg na ww. urządzenia odbędzie się w dniu 12 maja 1992 r. w siedzibie Dyrekcji PGR Dubeninki, o godz. 10.
Ww. urządzenia można oglądać w dni robocze w godz. 8—14, na terenie Zakładu Rolnego Przerośl Gołdapska i Zakładu Rolnego Łoje.
Przystępujący do przetargu winni wpłacić do kasy wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej, najpóźniej do godz. 9 w dniu przetargu.
Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu na ww. sprzęt bez podania przyczyn.

Sg 4133-1

HAFT MASZYNOWY
Porosły 19A, tel. 611-686
— szybkie wykonanie
— niskie ceny
— przy większych ilościach — transport.
g 4663-0

Prywatny Ośrodek Szkolenia Kierowców
prowadzi szkolenie na **kat. B.**
Informacja, tel. 411-996.
ZAPRASZAMY!
g 4666-1

Rejonowy Urząd Poczty
w Białymstoku, ul. Lipowa 32
oferuje do wynajęcia
na działalność usługowo-handlową
— pomieszczenia na I piętrze Urzędu Pocztowego w Milejczycach.
Dokładne informacje pod nr. tel. 436--040, ul. Warszawska 10, pok. 203.
k 1564-1

Państwowe Gospodarstwo Rolne w Dubeninkach „w likwidacji", ogłasza przetarg na:
— wykonanie prac elektryfikacyjnych w miejscowości Zawiszyn.
Szczegółowych informacji udziela Dyrekcja PGR Dubeninki, tel. nr 58.
Posiadamy dokumentację projektową na ww. prace.
Oferty należy kierować pod adresem Dyrekcji PGR Dubeninki, do dnia 10 maja 1992 r.
Sg 4132-1

PASY TRANSPORTOWE do spinania ładunków
oferuje „EDAN"
ul. Antoniuk Fabryczny 40/48
Białystok,
(róg ul. Berlinga) pok. 101
tel. 510-280 wewn. 6.
g 4655-1

Likwidator Państwowego Ośrodka Maszynowego w Bielsku Podlaskim ogłasza
przetarg otwarty na sprzedaż następujących maszyn i urządzeń:

			rok budowy	
1.	Agregat sprężarkowy	A-102	1970	5.000.000
2.	Zaginarka do blachy	ZG-2,5	1969	4.000.000
3.	Myjnia bojlerowa	MB-16	1980	5.000.000
4.	Prasa mimośrodowa	LENR-25A	1976	5.000.000
5.	Prasa mimośrodowa	MPM-16A	1963	4.500.000
6.	Prasa mimośrodowa	MPM-63A	1962	4.000.000
7.	Prasa mimośrodowa	KD 2126K	1987	17.500.000
8.	Prasa mimośrodowa	KD 2124E	1985	15.000.000
9.	Pompa głębinowa	UBOI/V	1967	4.000.000
10.	Półautomat spawalniczy	TYROS-250	1988	5.000.000
11.	Półautomat spawalniczy	MAGPOL-GHD	1987	7.000.000
12.	Stanowisko do wyważania bębnów młocarni	MSC-7B		100.000
13.	Zbiornik na cement	Z-25	1977	3.000.000
14.	Sieć UKF + 2 radiotelefony		1973	2.500.000
15.	Dalekopis z wyzywaczem	T-52/3	1976	800.000
16.	Podnośnik samochodowy — dźwignik obsł.	SDO-5A	1978	7.000.000
17.	Żuraw obrotowy	ŻW-500	1979	6.000.000
18.	Transformator olejowy	TAO-400	1970	10.000.000
19.	Transformator olejowy	TO-400	1980	15.000.000
20.	Centralka telefoniczna	SPC-40	1989	21.000.000
21.	Wózek widłowy	WW 1213	1987	8.000.000
22.	Wózek platformowy	WA-2	1966	3.000.000
23.	Wózek rozruchowy	K-130		1.000.000
24.	Samochód ŻUK BKB 329 H	A0-5	1969	6.000.000
25.	Samochód ŻUK BKB 397 H	A0-3	1975	7.000.000
26.	Samochód ŻUK BKB 271 H	A0-6	1979	6.000.000
27.	Samochód ŻUK BKB 297 H	A0-3	1966	8.000.000
28.	Autobus „Jelcz"	TRO	1968	10.000.000
29.	Samochód „Autocysterna"	STAR-28	1970	25.000.000
30.	Koparka „STAR"-66		1977	35.000.000
31.	Żurawik	1 T	1952	600.000
32.	Miernik paliwa atest. kpl — 5 szt.			2.500.000
33.	Magazyn blaszak (GIM)		2 m2	12.000.000
34.	Magazyn blaszak		52 m2	26.000.000
35.	Zadaszenie na rowery		33 m2	4.000.000
36.	Zadaszenie na samochody		52 m2	5.000.000
37.	Maszyny księgujące	ASCOTA	1974	80.000
38.	Maszyny księgujące	ASCOTA	1982, 1974, 1979,	800.000
39.	Barakowóz ciemna zieleń			2.000.000
40.	Szlifierka 2-tarczowa	OND-350	1962	2.500.000
41.	Wiertarka słupowa	WE-25	1952	3.000.000
42.	Szlifierka stołowa	Sz.750/250	1981	700.000
43.	Wytwornica acetylenowa	ROS-2	1973	2.500.000
44.	Wytwornica acetylenowa	WOC-2	1974	1.500.000
45.	Dystrybutor	HOC-1		1.000.000
46.	Odmierzacz ręczny	QBZ		100.000
47.	Wyparzacz naczyń			200.000
48.	Podgrzewacz potraw			300.000
49.	Regał magazynowy 6 segm. 4-poziomowych			850.000
50.	Nożyce do prętów	NWA-40		2.500.000
51.	Tokarka	TUD 50/500	1967	18.000.000
52.	Szlifierka do płaszczyzn	SPC-200	1971	20.000.000
53.	Młot sprężynowy	AJEX	1953	4.000.000
54.	Wiertarka stołowa	WSD-16		2.200.000

Przetarg odbędzie się w dniu 7 maja 1992 r. o godzinie 10.00 na terenie POM Bielsk Podlaski, ul. Białowieska 113 D Przetargi następne odbywać się będą każdego tygodnia w czwartki, bez podawania informacji w prasie. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej do kasy POM w dniu przetargu do godz. 9.00. Wystawione do przetargu maszyny i urządzenia można oglądać w godz. 9.00—14.00 każdego dnia roboczego. Szczegółowych informacji udziela Główny Mechanik Nr tel. 32-66. Likwidator zastrzega prawo wycofania z przetargu niektórych pozycji bez konieczności podania przyczyn

g 4697-1

Notariusz Sylwia Markowska obwieszcza, iż w dniu 8 maja 1992 r. o godz. 10.00 w Łomży, ul. Zjazd 10, odbędzie się licytacja niżej wymienionych ruchomości wchodzących w skład Masy Upadłości Łomżyńskich Zakładów Spożywczych w Łomży:

		Typ	nr silnika	cena oszacowania
1.	Przyczepa	D-46		4.000.000 zł
2.	Wózek widłowy	Rak 3A	255904	12.000.000 zł
3.	Wózek widłowy	Rak 4A	1115842	12.000.000 zł
4.	Wózek widłowy	Rak 7A	563032	15.000.000 zł
5.	Wózek widłowy	Rak 7A	563030	15.000.000 zł
6.	Wózek widłowy	Rak E	3083014	15.000.000 zł
7.	Silos	25T		5.800.000 zł
8.	Silos	25T		5.800.000 zł
9.	Przenośnik taśmowy			7.000.000 zł
10.	Zamrażarka — szufladki			2.000.000 zł
11.	Zamrażarka — szufladki			2.000.000 zł
12.	Zamrażarka — szufladki			2.000.000 zł
13.	Autobus — Autosan rok produkcji 1978	N-9-13	nr. rej. LMA 120B	42.000.000 zł
14.	Autobus — Autosan rok prod. 1982	H,9-13	nr. rej. LMA 198B	74.000.000 zł
15.	Samochód ciężarowy „Jelcz" chłodnia rok prod. 1987	325P	nr. rej. LMA 131B	98.000.000 zł
16.	Samochód ciężarowy „Star" rok prod. 1983	28/200	nr. rej. LMA 909E	30.000.000 zł
17.	Samochód ciężarowy „Star" — chłodnia, rok prod. 1977	MS-3	nr. rej. LMA 080B	31.000.000 zł
18.	Rama z zawieszeniem przednim do „Żuka"	A-06B		3.000.000 zł
19.	Przyczepa rok prod. 1986	D-46B	nr. rej. LOP 598B	7.000.000 zł
20.	Przyczepa rok prod. 1973	D-47A		4.000.000 zł
21.	Przyczepa „Żuk" rok prod. 1985	D-17	nr. rej. LOP 553B	5.000.000 zł
22.	Meble biurowe			
23.	Zestawy komputerowe			
24.	Wyposażenie warsztatu samochodowego			

Ww. ruchomości można oglądać:

Pozycja od 1 do 12 — Zakład Chojny St. od godz. 8 do 14.
Pozycja od 13 do 24 — Zakład Łomża, ul. Zjazd 10, 8—14.

Ceny wywołania odpowiadają połowie sumy oszacowania. Warunkiem przystąpienia do licytacji jest wpłacenie w kasie zakładu wadium w wysokości 10 proc. ceny wywołania.

Łg 3671-1

Zapowiedź emocji w meczu Hetman — KS Jastrzębie

Niedzielny przeciwnik bokserów Hetmana Białystok w pierwszoligowym pojedynku KS Jastrzębie będzie trudnym do pokonania zespołem. Nie można się sugerować wysoką porażką Jastrzębia w Warszawie w ubiegłą niedzielę z Gwardią. Przed ponad dwoma tygodniami Jastrzębie wygrało u siebie z obrońcą tytułu mistrza Polski — konińskim Zagłębiem 14:6.

Ostatnio Ślązacy wzmocnieni zostali trzema zawodnikami z wycofanej z rozgrywek ekstraklasy drużyny Czarnych Słupsk: **Pawłem Bosakiem** (w. kogucia), **Cezarym Banasiakiem** (w. półciężka) i **Jurijem Jelistratrakowem** (w. ciężka). Ponadto na ringu w Białymstoku zobaczymy w zespole Jastrzębia utytułowanych — **Sobczaka** (w. kogucia), **Góreckiego** (w. średnia) i **Achmetowa** (w. półśrednia). Ten ostatni stoczył równorzędny pojedynek z Karpaczauskasem.

Mecz Hetman — KS Jastrzębie zapowiada się emocjonująco i zapewne Ślązacy — po porażce w Warszawie — zechcą się zrehabilitować i do niedzielnego meczu w Białymstoku przeprowadzili pełną mobilizację.

Pojedynek rozegrany zostanie 3 maja w hali Jagiellonii. Początek o godz. 11.

W poniedziałek, 27 bm. obejrzałem wieczorem na wideo mecz pomiędzy Gwardią Wrocław a Hetmanem. Białostaczanin, Walas walki swojej nie przegrał, choć najsłabszą miał II rundę, ale w pierwszej i trzeciej był zdecydowanie lepszy. Snarski dobrze zaprezentował się w pierwszym i trzecim starciu. Wdał się w chaotyczną szarpaninę w II rundzie. Przynajmniej powinien zasłużyć na remis. Trzeba przyznać obiektywnie, że walczył słabiej niż w meczach poprzednich. Wynik meczu powinien być 12:8 lub 13:7 dla gospodarzy.

Ogólnie większość pojedynków nie zachwyciła nielicznych widzów.

(let)

W SUWAŁKACH

Juniorska rewia w badmintonie

W piątek, 1 maja, w suwalskiej hali OSiR rozpoczynają się mistrzostwa Polski juniorów i juniorów młodszych w badmintonie. Impreza trwać będzie do niedzieli włącznie. Początek gier eliminacyjnych w piątek o godz. 9, w sobotę także o godz. 9 i również toczyć się będą pojedynki eliminacyjne, a o 14.30 nastąpi uroczyste otwarcie mistrzostw i później półfinały. Spotkania o tytuły mistrzowskie rozpoczną się w niedzielę, 3 maja o godz. 10.

Dotychczas zgłoszonych zostało 200 najlepszych badmintonistów w grach pojedynczych, podwójnych i mieszanych, wyłonionych w turniejach eliminacyjnych i na podstawie listy rankingowej PZBad.

Barw „Polambadu" Suwałki bronić będzie 12 zawodniczek i zawodników oraz zobaczymy 2 reprezentantki Metalowca Białystok. Są to: **Urszula Żylak** i **Małgorzata Podsiadło**.

W grach pojedynczych juniorów o medale z „Polambadu" walczyć będą: **Arkadiusz Kubik, Jacek Niedźwiecki, Artur Zbroński** i **Martyna Wasilewska**, a w grze podwójnej **Niedźwiecki — Zbroński** i w grze mieszanej **Kubiak — Joanna Żuk**.

Suwałki od kilku lat są „mekką" polskiego badmintona. W hali OSiR rozegrano wiele imprez o randze krajowej. W latach 1989—91 odbyły się indywidualne mistrzostwa Polski i międzynarodowe mistrzostwa juniorów. Marzeniem suwalskich działaczy badmintona jest wywalczenie medalu. Może to się uda w tegorocznej imprezie.

(jt)

Żeglarski Puchar Świata w Sopocie

Za miesiąc rozpocznie się rywalizacja o żeglarski puchar świata w najbardziej ekskluzywnej klasie — klasie jednej tony. Jej inaugurację Międzynarodowy Związek powierzył Polsce. Regaty odbędą się w dniach od 29 do 31 maja. Każdego dnia planuje się rozgrywanie dwóch wyścigów. Wszystkie odbywać się będą na linii Sopot—Gdynia—Sopot.

W Polsce znajduje się tylko jeden jacht jednej tony. Jest to zbudowany w 1989 roku supernowoczesny jacht „Gemini". W klasyfikacji pucharu świata, 1991 zajął 10 miejsce.

(PAP)

PIŁKARSKA ŚRODA

Interesujące pojedynki w ekstraklasie

Dziś, Stal — Jagiellonia

Dziś rozegrana zostanie 24, kolejka I ligi piłkarskiej. Dwa mecze wysuwają się na pierwszy plan. Są to derby Krakowa na boisku Hutnika. Również interesująco zapowiada się pojedynek GKS Katowice z Górnikiem Zabrze.

Wisła i Hutnik sąsiadują ze sobą w tabeli i znajdują się w dolnym rejonie. Wiślacy nie mogą raczej zaliczyć rundy wiosennej do udanych. Natomiast piłkarze Hutnika wykazali niezłą formę strzelecką w konfrontacji z Widzewem.

Górnik i GKS, to czołówka I ligi. Zespoły te walczą o udział w Pucharze UEFA i żaden z nich nie może pozwolić na przegraną, gdyż oznaczałoby to utratę kontaktu z najwyżej notowanymi.

Sympatyków futbolu w Białymstoku najbardziej jednak interesuje II-ligowy mecz pomiędzy Stalą Rzeszów, a Jagiellonią. Białostoczanie wyjeżdżają do Rzeszowa bez trzech podstawowych zawodników. Kontuzjowani są: **Zajączkowski, Romaniuk** i **Sołodownikow**. Z tego wynika, że trzy formacje zespołu Jagiellonii będą poważnie osłabione. To jest: obrona, pomoc i atak.

Trudno będzie zatem białostoczanom wywieźć punkty z Rzeszowa. Stal zajmuje w tabeli 5 miejsce ze stratą tylko dwóch punktów do Jagiellonii.

(let)

LEKKOATLETYCZNA WIOSNA W BIAŁYMSTOKU

II Ogólnopolski Mityng „Solidarności"

Zazwyczaj w pierwszych dniach maja lekkoatleci stawiają pierwsze kroki na bieżniach, rzutniach i skoczniach. W niedzielę, 3 maja, na stadionie białostockiego Zwierzyńca rozpocznie się o godz. 11 II Ogólnopolski Mityng „Solidarności" w Lekkiej Atletyce. Celem imprezy jest uczczenie 200-tnej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja i 35-lecia MKS „Juvenia" Białystok.

Najciekawiej zapowiadają się biegi o puchar prezydenta na 1000 m kobiet i 3000 m mężczyzn. Na starcie zobaczymy kilku czołowych zawodników Polski.

Kobiety walczyć będą w konkurencjach: 100, 200, 400, 1000 m, wzwyż, w dal, kula, dysk, oszczep, a mężczyźni — 100, 200, 400, 1000, 3000 m, wzwyż, w dal, kula, dysk, oszczep.

Ponadto dodatkowo zostaną przeprowadzone po dwa biegi dla młodziczek i młodzików (szkoły podstawowe) na dystansach 100 i 1000 m.

Zgłoszenia przyjmuje telefonicznie i pisemnie Juvenia, ul. Lipowa 24, tel. 515-664.

Pływacy w kadrze

Ostatnio Polski Związek Pływacki ogłosił wykaz kadry narodowej w poszczególnych kategoriach wiekowych. W jej składzie znaleźli się także pływacy naszego regionu.

I tak wśród juniorek do lat 15 do kadry zakwalifikowane zostały Dagmara GRZESZCZAK (Roś Pisz) i Katarzyna PIETRASZKIEWICZ (Juvenia Białystok). W kategorii chłopców do lat 13 — Piotr BUCZKO i Krzysztof WIKLAŃSKI, natomiast do lat 12 — Piotr NAZARCZUK (wszyscy Juvenia).

W kadrze seniorów figuruje wychowanek białostockiej Juvenii, uczeń Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Warszawie i reprezentujący barwy stołecznej Polonii — Cezary KOPROWICZ.

(ZD)

Kick-boxing i ładne dziewczyny

Zapewne z wypiekami na twarzy oglądać będą sympatycy boksu i kick-boxingu strefowe eliminacje do mistrzostw Polski, które odbędą się 2 maja w hali Jagiellonii. Początek o godz. 12.

W programie pokazowe walki bokserskie, kick-boxerskie, tae-kwon-do oraz pokazy samoobrony. Poszczególne pojedynki zapowiać będą atrakcyjne modelki w strojach kąpielowych.

Hokej — porażka

Grupa 1: Szwecja — Polska 7:0 (1:0, 3:0, 3:0). Bramki: Arto Blomsten — 2 (22, 32), Peter Forsberg — 2 (45, 51), Johan Garpenloev (16), Jan Larsson (32), Kenneth Kennholt (43). Widzów 2.500. Sędziował Darko (CSRF). Kary: Szwecja — 6, Polska — 8 min.

Pierwszy mecz z obrońcami tytułu mistrza świata został przegrany wysoko przez polskich hokeistów. Nasza drużyna rzadko potrafiła nawiązać ze Szwedami w miarę równorzędną walkę, a gra Polaków tylko momentami w pierwszej i trzeciej tercji mogła zadowalać. Wyższość hokeistów „trzech koron" nie podlegała dyskusji. (PAP)

Mistrzostwa najdłuższego sezonu

Niemcy — Finlandia, Szwecja — Polska, Włochy — USA w grupie 1 oraz Kanada — Francja, Szwajcaria — Rosja i Norwegia — CSRF w grupie 2 — to program pierwszego dnia 56 mistrzostw świata w hokeju na lodzie, które wczoraj rozpoczęły się w Pradze i Bratysławie. Mistrzostwa zakończą 10 maja najdłuższy międzynarodowy sezon w hokeju, liczony od wrześniowego turnieju o Puchar Kanady poprzez lutowy turniej olimpijski na lodowisku w Meribel.

Po raz pierwszy w rywalizacji o światowy prymat weźmie udział 12 zespołów. Podzielona po 6 drużyn stawka — do 4 maja rywalizować będzie o poszczególne miejsca w grupach, grając systemem „każdy z każdym". Drużyny, które zajmą piąte miejsca... zapakują walizki i pojadą do domu.

Czołowe czwórki walczyć będą systemem pucharowym, aż do wyłonienia finalistów. Ostatnie zespoły z grup stoczą 6 maja jeden mecz, który zadecyduje o degradacji z grupy „A". Polscy trenerzy i zawodnicy nie ukrywali, że chcą wrócić do kraju już piątego maja...

Mimo tych innowacji, sytuacja pod jednym względem się nie zmieniła. W mistrzostwach świata nie wszystkie drużyny wystąpią w najsilniejszym składzie, a to już tradycyjnie za sprawą rozgrywek o Puchar Stanleya (w tym roku — strajk w NHL opóźnił termin rozpoczęcia play off-u za Oceanem, a tym samym pozyskanie przez trenerów zawodników z drużyn, które odpadną z rywalizacji o puchar). Dotyczy to nie tylko ekip Kanady czy USA, ale i czołowych zespołów europejskich.

Drużyna Polska tak jak do Albertville, tak i do CSRF wyjechała z nadziejami zajęcia miejsca lepszego niż 12. W polskim zespole sporo zmian w porównaniu z IO-92, głównie z powodu odmowy gry w reprezentacji przez kilku zawodników. W ekipie trenerów Leszka Lejczyka i Jerzego Mruka jest kilku graczy, których nie było na olimpiadzie, przede wszystkim z klubów bundesligi: bramkarz Andrzej Hanisz (Dec Duesseldorf), Ireneusz Pacula (grał na Igrzyskach w Calgary) i Bogusław Maj z Hedosu Monachium, jest też Roman Steblecki ze szwedzkiej drużyny Nättorrs. Czy oni i ich partnerzy zdobędą na MS miejsce co najmniej takie jak w Calgary? (PAP)

Sukces Narwi

W Zespole Szkół Rolniczych w Dojlidach odbył się strefowy turniej klasyfikacyjny do indywidualnych mistrzostw Polski juniorów i juniorek. Zanotowano rezultaty:

Juniorki: 1. Sylwia Bosińska (Czarni Olecko), 2. Anna Olszewska (AZS Olsztyn).

Klasyfikacja drużynowa: 1. Spójnia Warszawa, 2. Start Otwock.

Juniorzy: 1. Artur Baranowski (Kormoran Ostróda), 2. Dariusz Brzeziński (SKS 40 Warszawa).

Drużynowo: 1. Narew Łomża (M. Tarnacki, M. Dobrowolski, A. Pałęga), 2. SKS 40 Warszawa.

Wymienieni zawodnicy oraz drużyny zakwalifikowali się do dalszych rozgrywek. (mag)

Sport w gminach

● **Brańsk.** Odbyły się mistrzostwa gminy w tenisie stołowym. W poszczególnych kategoriach wiekowych zwyciężyli: dziewczęta — rocznik 1977 i młodsze — Ewa Krasnodębska (Brzeźnica); rocznik 1973 — Anna Krasnodębska (Brzeźnica); chłopcy — rocznik 1977 i młodsi — Krzysztof Masiowski (Koszewo); rocznik 1974—76 — Maciej Kadłubowski (Kadłubówka); rocznik 1973 — Leszek Krasnodębski (Brzeźnica).

Również rozegrano mistrzostwa miasta Brańska w tenisie stołowym. Startowało 34 zawodników. W poszczególnych grupach zwyciężyli: chłopcy — rocznik 1977 i młodsi — Mariusz Kołosko; 1974—76 — Tomasz Kędzia; rocznik 1973 i starsi — Jarosław Jakimiuk.

● **Boćki.** W indywidualnych mistrzostwach gminy Boćki w tenisie stołowym uczestniczyło 27 zawodników. Dwaj najlepsi pingpongiści w każdej kategorii uzyskali awans do rozgrywek rejonowych. Dziewczęta — rocznik 1977 i młodsze: 1. Katarzyna Rybaczuk, 2. Agnieszka Marciniak; rocznik 1973 — 1. Eugenia Łobodzińska. Chłopcy — rocznik 1977 i młodsi: 1. Mirosław Muśko, 2. Dariusz Rybaczuk; rocznik 1974—76 — 1. Piotr Selwesiuk, 2. Sławomir Jankowski; rocznik 1973 i starsi — 1 Stanisław Nikonowicz, 2. Adam Jurkowicz. (mag)

Dziś w Turynie

Torino — Ajax

Dziś na Stadionie Alpejskim w Turynie spotkają się finaliści pucharu UEFA — **AC Torino** i **Ajax Amsterdam**.

Mecz rewanżowy rozegrany zostanie 13 maja w Amsterdamie.

Trudno wskazać faworyta dwumeczu, jako że obydwie drużyny dysponują mocnymi składami i wyeliminowały po drodze kilka renomowanych jedenastek. Ostatnie trzy finały zakończyły się zwycięstwami zespołów włoskich: **Napoli (1989), Juventusu (1990), Interu (1991)**.

Turyńczycy, od dłuższego czasu znajdujący się w cieniu swego wielkiego lokalnego rywala — Juventusu, w ciągu dwóch lat zdołali z ligowego średniaka zmontować drużynę klasy europejskiej. Wiąże się to przede wszystkim z zagranicznymi transferami. Pierwszym poważnym wzmocnieniem było zakupienie z madryckiego Realu ostoi reprezentacji Hiszpanii — **Martina Vasqueza**. Po nim kolejnym stranieri został naturalizowany Belg **Enzo Scifo**, wreszcie w ataku od ostatniego sezonu występują Brazylijczyk **Casagrande**. Podporą defensywy Torino jest doświadczony **Cravero**, a nową gwiazdą calcio może stać się ofensywny pomocnik **Lentini**, który już zadebiutował w kadrze azzurich.

W drodze do finału Torino uzyskało następujące wyniki: z FC Reykjavik 6:1 i 2:0, z Boavistą Porto 2:0 i 0:0, ze Steauą Bukareszt 1:0 i 1:0, z B 1903 Kopenhaga 1:0 i 2:0 i w półfinale z Realem Madryt 2:0 i 1:2

Rywal — Ajax Amsterdam — kojarzy się kibicowi piłki z początkiem lat siedemdziesiątych i tzw złotą erą Ajaxu. Niestety, dawni mistrzowie, tacy jak Cruyff, odeszli i od wielu lat Holendrzy z miernym skutkiem próbują nawiązać do wspaniałych tradycji.

Okazja nadarza się w tym roku. Skład Ajaxu w dużej mierze został oparty na byłych bądź aktualnych reprezentantach Holandii. Szkielet drużyny tworzą: ofensywny prawy obrońca **Blind**, stoper **Jong, Winter** i **Van't Schip** w środku pola oraz trzech bardzo groźnych napastników: **Bergkamp, Roy** i Szwed **Pettersson**. Bez wątpienia gwiazdą numer jeden zespołu jest prawoskrzydłowy reprezentacji Holandii **Dennis Bergkamp**. W tegorocznych rozgrywkach Holendrzy uzyskali następujące rezultaty: z Oerebro 3:0 i 1:0, z Rot Weiss Erfurt 3:0 i 2:1, z Osasuną Pampelura 1:0 i 1:0, AA Gent 3:0 i 0:0 i w półfinale FC Genoa 1:1 i 3:2.

Teoretycznie silniejszym składem dysponuje Torino, ale fachowcy oceniają szanse jako równe. Transmisja telewizyjna dziś o godz. 20.05.

„GAZETA WSPÓŁCZESNA" — dziennik regionalny. Redaguje kolegium: Wojciech Jarmołowicz (p.o redaktora naczelnego) Wiesław Janicki, Maria Kaczyńska, Grzegorz Daszuta.
WYDAJE: „Kresy BG" spółka z o.o. prezes Adam Dołistowski tel. 209-35.
ADRES: Białystok ul. Suraska 1, skr. poczt. 193, telex 85-2106 fax 232-45. P.o redaktora naczelnego — tel. 277-10, sekretariat redakcji — tel. 215-08, magazyn „TYDZIEŃ" tel. 226-23, DZIAŁ INFORMACJI tel. 211-18 i 232-41, DZIAŁ PUBLICYSTYKI tel. 233-66, DZIAŁ SPORTOWY tel. 223-17, FOTOREPORTERZY tel. 232-42, REDAKCJA NOCNA tel. 753-281, KOREKTA tel. 752-817, BIURO OGŁOSZEŃ tel. 251-166.
ODDZIAŁY: Łomża Aleja Legionów 7, tel. 56-97; SUWAŁKI ul. Kościuszki 32, tel. 57-26 i 30-60.
Druk: BIAŁOSTOCKIE ZAKŁADY GRAFICZNE.
Drukował ANDRZEJ DOJLIDKO
Redaktor wydania WOJCIECH JARMOŁOWICZ
Redaktor depeszowy JOLANTA SIEROCKA
Kierownik korekty WANDA BOCHENKO